

Dokter, ik ben mijn wachtwoord vergeten

► 02

Dankzij Maks behaalde ik mijn diploma informatica (TOSA) ► 04

Capital Digital, codeerschool voor kinderen uit de Kanaalzone

► 09

Wist je dat?

OPENER ■ Wist je dat Maks vzw al meer dan 22 jaar baanbrekend werk doet op het vlak van digitale inclusie voor volwassenen uit aandachtswijken in de Brusselse Kanaalzone zonder enige vorm van structurele erkenning?

Wist je dat inschrijven voor school via internet ervoor zorgt dat heel wat anderstalige kinderen te laat aan hun schoolloopbaan beginnen omdat de ouders digibeeft zijn en hen zonder hulp niet kunnen inschrijven? Gevolg: de achterstand start al bij het begin van deze schoolcarrière. Een gemiste kans.

Wist je dat jongeren uit Molenbeek en Kuregem op het einde van hun hogere studies hun zakgeld spenderen aan iemand die hun eindwerk typt omdat ze Word niet beheersen of geen computer of internet hebben? Een gemiste kans.

Wist je dat analfabeten, Syrische Doms, Bulgaarse en Roemeense Roma jobs mislopen waarvoor ze competent zijn omdat de aanmelding voor de job via internet moeilijker is dan de job zelf? Een gemiste kans.

Wist je dat in onze Belgische gevangnissen internet verboden is zodat ex-gedetineerden de maatschappij herintreden zonder enige digitale vaardigheid? Een gemiste kans.

Wist je dat de digitale kloof van de tweede graad zeer groot is bij kinderen en jongeren in aandachtswijken en dat ze in hun vrije tijd intekenen op workshops om aan deze 21e eeuwse vaardigheden te werken. Een gemiste kans.

Wist je dat jongeren uit Kuregem en Molenbeek heel weinig kansen hebben op een studentenjob terwijl ze het echt financieel nodig hebben? Wist je dat werkervaring als jobstudent de kans op een job later verhoogt? Een gemiste kans.

■ Stap voor stap naar een toegankelijke "digitale" wereld voor iedereen.

Een structurele erkenning voor Maks vzw is een uitgelezen kans om de digitale kloof in de kanaalzone te dichten

Wist je dat 22% van de Belgen het niet zien zitten om een Roma-collega te hebben? Wist je dat bij Maks 3 Roma collega's werken als trajectbegeleider of multimedia-animator. Dagelijks begeleiden we werkzoekenden van Roma origine zodat ze ook op de werkvloer terecht komen en komaf maken met die discriminatie. Een stapje vooruit.

Wist je dat jaarlijks 120 jobstudenten tussen 15 en 18 jaar werken als codeeranimators bij Maks vzw, en zo aan pedagogische en ICT vaardigheden werken en hierdoor een toekomst opbouwen. Een stapje vooruit? Wist je dat Maks eindwerkateliers orga-

niseert voor studenten zodat ze Word, Excel, en onderzoekswerk op internet leren? Een stapje vooruit.

Wist je dat onze openbare computerruimtes dagelijks open zijn en zo mensen helpen met inschrijven op school, allerlei afspraken boeken en dat we via Internet for all buurtbewoners helpen om internet te installeren. Een stapje vooruit.

Honderden gemiste kansen voor de overheid en evenveel stapjes vooruit voor Maks vzw. Is dat geen structurele erkenning waard?

Welzijn Roma kinderen op school ► 2

Actiris sluit Actief Zoeken naar Werk ► 4

Maks opent kantoor in Molenbeek ► 6

Begeleiding Syrische Doms ► 7

Jongeren en Virtual Reality Art ► 12

Al doende leren bij Maks ► 14

Opleiding verbindende communicatie ► 15

Vergroot je sociale voetafdruk ► 17

Nieuw elan in de administratie ► 18

Terugblik ► 20

Op de bres voor analfabeten ► 5

100 laptops voor je schoolproject? Een fluitje van een cent!

► 13

BENNY SINTOBIN
Voorzitter Maks vzw

Een pittig jaar en mooie vooruitzichten

De Coronacrisis zorgde voor een kentering in de vraag naar digitale inclusie. Bedrijven, organisaties en overheden kwamen tot het besef dat digitale inclusie broodnodig is. De man in de straat ondervond aan den lijve dat het gebrek aan digitale vaardigheden hem aan de rand van de maatschappij plaatste. Plots was het onmogelijk om vakbond, ziekenfonds, ziekenhuis of overheidsdiensten te contacteren zonder computer, smartphone of internet.

Gelukkig bleven de deuren van Maks vzw open als essentiële dienst. Dit bracht heel wat nieuwe klanten over de vloer. En plots regende het ook projectoproepen en vragen naar samenwerking.

Maks telt vandaag 80 werknemers. Om deze groep personeelsleden tevreden te houden, de bijhorende subsidiedossiers te runnen en te kunnen inspelen op nieuwe uitdagingen die de digitale maatschappij voortdurend met zich meebrengt, heb je een professioneel kader nodig. Daarom versterkten we het teambouwersteam (het dagelijks bestuur van Maks vzw) met twee nieuwe leden, in Communicatie en in Administratie. Ze brachten een nieuwe wind en tonnen ervaring mee om de organisatie te ondersteunen in haar groei. In januari 2022 startte ondertussen ook een nieuwe teambouwer bij het grafisch bureau.

Door corona kwamen er nog meer klanten over de vloer en regende het projectoproepen en vragen naar samenwerking

Maks biedt heel wat langdurig werkzoekenden en kortgeschoolden een job aan in het kader van de sociale economie, ook op het niveau van teamverantwoordelijke. Maar we hebben ook oudere werknemers, vroeger actief in de IT-sector bv, die nu plots een team moeten coachen op de werkvloer. Daarom investeerden we dit jaar in de concretisering en het in kaart brengen van een leerbeleid voor het personeelslid in opleiding en krijgen alle teamverantwoordelijken een opleiding inspirerend coachen én maandelijks intervisievergaderingen waar ze hun ervaringen delen.

Het afbreken van de AZW-conventie door Actiris zorgde voor heel wat zelfreflectie, spanning en twijfels. Verschillende consultants kregen hun ontslag. De vraag was: wat hebben wij verkeerd gedaan? Of gaat Actiris een andere weg op? En wat is onze eigen weg? Wat willen we bereiken los van de subsidiekanalen? Allemaal vragen en uitdagingen waar we in 2022 mee aan de slag gaan.

Wil je een stapje zetten in de Maks wereld van 2021. Ga in de zetel of -nog beter- op een bankje in het park zitten, neem een gezond drankje, iets om te knabbelen en geniet van de verhalen die we je brengen.

Geen tijd voor de zetel of het bankje? Blader wat, kijk naar de cijfers en de foto's en lees het verhaal dat je het meest aantrekt. Feedback op het jaarverslag of onze werking is ook altijd welkom.

Roma-ouders op de bres voor welzijn van hun kinderen op school

■ Roma kinderen ervaren dikwijls uitsluiting en pesterijen op school, deels veroorzaakt door een gebrek aan begrip tussen leraars en ouders.

Beter schoolparcours door stickers met pictogrammen

VOLWASSENEN ■ In het kader van het Europees project DREAMS werken ouders en leerkrachten in Roemenië, Bulgarije en België samen om de communicatie tussen ouders en school te verbeteren.

De Roma gemeenschap in Anderlecht telt zo'n 1600 leden en Maks vzw heeft een gespecialiseerd team dat hen helpt integreren en een baan te vinden. Het contact met de school van hun kinderen verloopt dikwijls moeizaam door gebrek aan (taal)kennis, cultuurverschillen en discriminatie. Op hun beurt vinden leerkrachten dat Roma-ouders niet betrokken zijn bij het schoolgaan van hun kinderen. En ouders vinden dat de school weinig

doet om het welbevinden van hun kinderen te verbeteren.

Maks bracht ouders bijeen om digitale verhalen te maken over de problemen die hun kinderen ervaren op school. Digital storytelling is een laagdrempelige methodiek waarbij je in groep met hulp van beelden een verhaal opbouwt. De storyteller, de Roma-ouder, is de maker van het verhaal. Het resultaat is een kortfilm gemaakt op tablet. Deze methode geeft kortgeschoolde ouders een stem.

en via een bemiddelaar van Maks ontstond er een dialoog om de problemen aan te pakken. Het resultaat van dit project was een handige toolkit met pictogrammen om de communicatie tussen beide partijen te bevorderen. Via beelden en eenvoudige woorden die alledaagse situaties voorstellen kunnen de leerkrachten communiceren met de ouders over hoe het met hun kind gaat op school en of er bijvoorbeeld voor de volgende dag specifiek materiaal moet meegebracht worden. Zo vermijden we uitsluiting en vergroten we de kans op een succesvol schoolparcours.

Het project werd getest in twee Anderlechtse scholen (basisschool en secundair) en loopt er nog steeds.

Leerkrachten bekeken de verhalen

Dokter, ik ben mijn wachtwoord vergeten!

VOLWASSENEN ■ Je spaart je centen bijeen. Je koopt een laptop voor je kinderen. Maar één van de kinderen doet iets verkeerd en je krijgt een foutmelding. Je belt naar een dienst voor reparaties. Deze vragen 50 euro om te kijken wat er mis is. Je hebt het geld niet. Nu ligt die laptop daar.

Onze klanten vragen voortdurend hulp met tablets, laptops en smartphones want reparatiekosten zijn duur. Nochtans is reparatie soms zelf niet nodig en heb je gewoon goede raad nodig.

Maar niet geklaagd, daar is onze Digidokter, die je raad geeft en helpt. We deden dit vroeger al met succes in de bib van Anderlecht. Daarom gingen we in de herfst van start met "DigiDokter".

Elke eerste donderdag van de maand zit een team van multimedia-animatoren en

ICT-technici samen in het lokaal dienstencentrum Cosmos vzw in de Jorezstraat en houden een spreekuur.

Elke eerste donderdag van de maand zijn de Digidokters op post in het Jorez gebouw vanaf 14 uur

De Digidokters ontvangen mensen die problemen hebben met hun PC, tablet of smartphone. Onze ICT-experts stellen een diagnose, verwijzen door naar gespecialiseerde (en goedgekeurde) diensten, of lossen ter plekke de problemen op. En terwijl de ICT-experts het technische aspect voor hun rekening nemen, staan de multimedia-animatoren de mensen bij met soft-

ware en het gebruik van het toestel. Het is een middenweg tussen ons Open Atelier en een Repair-Café. We bieden laagdrempelig (gratis) advies en zoeken samen met de patiënt naar een oplossing. Een oplossing die hij/zij daarna zelf kan toepassen.

De locatie, het café van Cosmos vzw staat open voor iedereen, al dan niet met een drankje of hapje aan sociaal tarief. Deze samenwerking tussen 2 diensten van Maks heeft bovendien een interne meerwaarde; het laat onze animatoren toe hun technische kennis verder uit te bouwen, en de medewerkers van de ICT Support-dienst scherpen hun communicatieve en pedagogische vaardigheden verder aan. Win-win voor zowel de buurt als voor Maks dus.

En ja, het is broodnodig want de digitale kloof van de eerste graad bestaat nog in een wijk zoals Kuregem.

■ Onze enthousiaste Digidokters staan voor iedereen klaar.

500 werkzoekenden op de dool in Oud-Molenbeek en Kuregem

Actiris sluit Actief Zoeken naar Werk

VOLWASSENEN ■ Eind november 2021 liet Actiris weten dat ze de overeenkomst met Maks voor de begeleiding van werkzoekenden niet verlengen voor de periode 2022-2025. Reden: Actiris vreest dat Maks vzw niet flexibel genoeg is om in het kader van de oplossingsgarantie te werken. Gevolg: Maks ontslaat 5 trajectbegeleiders en 500 werkzoekenden staan in de kou.

Met de oplossingsgarantie wil de Brusselse regering de begeleiding van werkzoekenden meer oplossingsgericht en resultaatgericht maken. De oplossingsgarantie is een belofte die Actiris samen met zijn partners aangaat om elke nieuw ingeschreven werkzoekende uiterlijk 12 maanden na zijn inschrijving een oplossing te bieden. Dit betekent dat de partner de werkzoekende begeleidt naar tewerkstelling, een stage in een onderneming, validering van competenties, beroepsopleiding of studiehervatting.

Hoe ziet dit partnership met Actiris er uit?

Maks heeft sinds 2005 een werking "Actief Zoeken naar Werk" in de wijk Kuregem en sinds 2 jaar in Oud-Molenbeek. Actief Zoeken naar Werk is de naam van het programma voor trajectbegeleiding dat zich richt op een standaard werkzoekende in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Actiris gaat een overeenkomst aan met een Brusselse partner, geeft middelen aan deze partner en de partner moet per voltijdse trajectbegeleider 150 werkzoekenden begeleiden.

Hoe begeleidt Maks Werk een werkzoekende in het kader van AZW?

Wekelijks zijn er één of twee infosessies voor werkzoekenden. Ze krijgen uitleg over wat Maks vzw hen kan bieden. Maks werkt sinds de opstart van zijn werking vooral buurtgericht want de werkloosheidsgraad bedraagt 17,6% in Anderlecht en 22% in Molenbeek. De jeugdwerkloosheid is er respectievelijk 23,3% en 29,4%. (Werkloosheid - Basisstatistiek, 2021)

Naast het gebruikelijke begeleidingswerk zoals het organiseren van een beroepsoriëntatie, het maken van een CV en een motivatiebrief, werken we met twee specifieke initiatieven.

We maken een video CV van de werkzoekende en we organiseren specifieke workshops rond het analyseren van de arbeidsmarkt, het gebruik van sociale media om werk te vinden of jezelf te leren presenteren.

Bij de intake testen we ook hun digitale vaardigheden en sporen we hen aan om zich in te schrijven voor onze vorming met Bruxelles Formation, een korte vooropleiding om hen voor te bereiden op het behalen van het TOSA-certificaat (De Europese standaard voor de basiscompetentie digitale vaardigheid).

Wat onderscheidt Maks vzw van de andere werkingen die een erkenning kregen?

■ Ook in covid tijden bleven we onze klanten ontvangen.

Politiek van Actiris

Sinds 2005 zien we een negatieve evolutie inzake begeleiding van werkzoekenden. Van 2005 tot 2012 begeleidde Maks op jaarbasis 100 werkzoekenden en kregen hiervoor middelen voor een deeltijdse administratieve kracht en een voltijdse aanwerving van een psycholoog.

De partnershipovereenkomst vermeldde dat we 5 groepssessies van 5 weken moesten organiseren voor 10-12

werkzoekenden, 1 jongerensessie van 1 week en 3 weken beroepsoriëntatie. Daarnaast moesten we ook een aantal individuele werkzoekenden begeleiden. Maks behaalde toen 50 % tewerkstelling op de groepssessies, 30 % in de individuele sessies.

In 2012 opende Actiris ook de deuren voor privé partners en verschillende interimkantoren schreven hierop in. Interimkantoren zoals Daoust Interim, Manpower Business Solutions en Rand-

stad krijgen nu subsidies om werkzoekenden te begeleiden die ze aan het werk zetten via hun eigen interimkantoren.

Dit was een volledige omwenteling van de begeleidingspolitiek van werkzoekenden. Elke trajectbegeleider begeleidt nu 150 werkzoekenden. Men kiest duidelijk voor kwantiteit in tegenstelling tot kwaliteit in de begeleiding van de werkzoekenden. Laaggeschoolde werkzoekenden krijgen niet meer de begeleiding waar ze recht op hebben.

Actiris zag de noodkreet van Maks voor extra middelen om laaggeschoolden te begeleiden als een gebrek aan flexibiliteit

In Kuregem en Oud-Molenbeek wonen ontzettend veel laaggeschoolden en langdurig werklozen. De meeste partners van Actiris werken enkel met hogergeschoolden. Groep Intro en Maks vzw zijn hierop uitzonderingen omdat we wijkgericht werken. Een hooggeschoolde werkzoekende heeft een ander soort hulp nodig om werk te vinden dan een kortgeschoolde. Een trajectbegeleider heeft ongeveer 8 uur tijd per werkzoekende voor een begeleidingstraject en moet 150 werkzoekenden begeleiden.

Een hogergeschoolde werkzoekende heeft meestal voldoende digitale vaardigheden om zijn CV zelf te maken en de trajectbegeleider kijkt deze na en geeft tips voor verbetering (eventueel online). Een kortgeschoolde werkzoekende heeft niet de digitale bagage om autonoom een CV te maken.

Bovendien is het Nederlands of Frans niet altijd foutloos. Hij/Zij heeft geen LinkedIn profiel, heeft niet het juiste netwerk en heeft het moeilijk om zelfstandig een job te vinden. Het gevolg is dat deze begeleiding naar werk veel intensiever is en meer tijd vraagt. Maks vzw heeft Actiris verschillende malen gevraagd hier rekening mee te houden en de middelen te voorzien, maar Actiris zag dit als een gebrek aan flexibiliteit.

Wat nu?

Door de combinatie van laaggeschoolde werkzoekenden en een hoge werkloos-

heid is een laagdrempelige buurtdienst zoals Maks vzw noodzakelijk, temeer omdat deze mensen niet terecht kunnen bij interimkantoren. De enige organisatie waar wij nu nog naar kunnen doorverwijzen is Groep Intro.

Het argument dat Maks vzw niet flexibel genoeg is voor de oplossingsgarantie houdt geen steek. Geen enkele andere partner werkt op digitale inclusie of met een video-CV. Onze aanpak toont dat we flexibel én innovatief zijn. Maks vzw verzamelt nu handtekeningen van werkzoekenden en partners en wil daarna met Actiris gaan praten om te zoeken naar een oplossing.

In cijfers

42 mensen volgden een module online solliciteren van 26u, 16 kozen voor Presentatietechnieken (15u) en 6 voor Boost Jezelf (18u). Goed voor een totaal van 1440 deelnemersuren.

Werkzoekenden kunnen terecht bij Maks

Binnen het project Actief Zoeken naar Werk (AZW) begeleiden onze consulenten werkzoekenden naar werk of opleidingen. De begeleiders coachen de werkzoekenden zowel individueel als in groep.

De werkzoekenden kunnen spontaan bij ons langskomen of worden doorverwezen door andere partners en organisaties. Mensen die een begeleiding wensen moeten eerst deelnemen aan een infosessie. Zo krijgen ze een duidelijk beeld van het verloop van de individuele begeleidingen en het cursusaanbod van Maks. En oordelen ze of onze manier van werken bij hen past.

Na de infosessie volgt er een eerste intake en krijgt de werkzoekende een vaste trajectbegeleider voor 1 jaar. Tijdens de begeleiding houden de consulenten rekening met de autonomie van de klanten. Elke begeleiding is maatwerk. Omdat leren in groep beter scoort en omdat werkzoekenden elkaar zo ook kunnen steunen, organiseert de Maks AZW werking workshops.

Europees erkende TOSA-test: Test on Software Applications

Bewijs je digitale competenties

VOLWASSENEN ■ Maks vzw startte in 2021 met een basisopleiding voor computer in samenwerking met Bruxelles Formation. Werkzoekenden zonder digitale vaardigheden volgen een cursus van 80 uur. Op het einde van de cursus leggen ze de TOSA-test af bij Bruxelles Formation.

Digitale inclusie kwam, mede door de pandemie, op de agenda terecht van politici, overheid en die van de man in de straat. Diensten zoals mutualiteit, vakbond, bankkantoren sluiten de deuren en de dienstverlening gebeurt via digitale kanalen. Als je niet digitaal vaardig bent, sta je letterlijk en figuurlijk voor gesloten deuren.

De TOSA-test (Test On Software Applications) attesteert het niveau van de cursist op basis van de DigiComp 2.0 competenties. Deze reeks van 21 competenties zijn op Europees niveau vastgelegd. Het objectief van de Europese overheden is immers alle Europese burgers op dit (basis) digitaal niveau te brengen.

Je kan de TOSA-test vergelijken met een Europees digitaal rijbewijs, dat een globaal beeld schept van de digitale vaardigheden van de deelnemer. De cursist legt de test af in een erkend centrum van Isograd. Om te slagen voor het basisniveau moet de cursist een score van 25% halen. De gemiddelde score bij onze cursisten is 55.3%, ze slagen dus ruimschoots en overstijgen het basisniveau. De cursisten die niet slagen zijn vaak de cursisten die de finesses van de taal niet begrijpen. Ze hebben wel de nodige digitale vaardigheden maar hun gebrekkige leesvaardigheid maakt het slagen in de test onmogelijk.

Onze doelgroep zijn langdurig werkzoekenden en leefloners. Daarom organiseren wij opleidingen in samenwerking met het OCMW, het PWA van Anderlecht en Bruxelles Formation. Deze doelgroep heeft dikwijls geen toegang tot een PC of internet (digitale kloof van de eerste graad) of te weinig vaardigheden om hun pc of smartphone efficiënt te kunnen gebruiken (digitale kloof van de 2e graad). In dit geval kunnen ze tijdens de duur van hun lessen materiaal van ons lenen. Ze kunnen ook in onze Openbare Computerruimtes terecht.

Slaagden in de TOSA-test

OCMW	
30	2100
Deelnemers	Deelnemersuren
Bruxelles Formation	
27	1620
Deelnemers	Deelnemersuren
PWA	
10	1500
Deelnemers	Deelnemersuren

Dankzij Maks behaalde ik mijn diploma informatica (TOSA)
BERNARD

■ Onze onthaalbediende in Molenbeek slaagde met vlag en wimpel voor zijn TOSA-test.

De opleidingen in samenwerking met het OCMW en het PWA van Anderlecht bestaan uit twee modules. In de eerste module leren de cursisten basisvaardigheden aan voor de computer en de nodige software. De tweede module gaat over het zoeken naar werk en de digitale middelen die hen hierbij kunnen helpen. Zo empoweren we deelnemers om zelf een actieve digitale rol te spelen in hun traject en hun zoektocht autonoom via de computer verder te zetten. De laatste stap binnen de tweede module, is het maken van een video-cv, een extra middel om de zoektocht naar werk te stimuleren en discriminatie in de wervingsprocedure tegen te gaan.

Na dit 3-ledig traject zijn deelnemers meer dan welkom om door onze trajectbegeleid(st)ers individueel begeleid te worden en extra ondersteuning te krijgen waar nodig. Dit biedt ons ook de mogelijkheid om verder te gaan en aan randvoorwaarden te werken, zoals administratieve problemen, huisvesting of kinderopvang.

In totaal hebben 67 deelnemers, verdeeld over 9 modules, dit hele Parcours PC-traject gevolgd, goed voor 5.220 uren. Hier bovenop heeft elke cursist recht op ongeveer 30 uur extra individuele interactieve oefeningen die ze autonoom kunnen uitvoeren.

Partners aan het woord

CHRISTELLE GRYP
Coördinatrice
PWA Anderlecht

Het PWA van Anderlecht heeft ervoor gekozen om regelmatig opleidingen te organiseren met Maks vzw omdat de stagiaires het gevoel hebben dat ze

echt goed opgeleid worden. Bij Maks vzw kunnen kwetsbare groepen genieten van een gepersonaliseerd traject dat rekening houdt met hun kennis, ervaring, maar ook met hun lacunes of taalbarrières. Maks vzw past zich dus aan aan de personen. Bijna de helft van onze groep heeft na de opleiding werk gevonden. Fijne samenwerking!

STÉPHANIE DE WOLF WILLO
Insertion Socio Professionnelle
OCMW Anderlecht

Wij stelden deze samenwerking ten zeerste op prijs omdat wij momenteel zelf niet over een dergelijke opleidingsmodule beschikken. Zo leerden onze gebruikers digitale middelen in te zetten in hun zoektocht naar een job. De tijd die wij beschikbaar hebben als integratie agent in het OCMW laat ons niet toe om dieper in te gaan op het zoeken naar werk. De opleidingen die

ons werden aangeboden via de dienst PAS en Maks vzw zijn een echte meerwaarde geweest voor de werkzoekenden die bij ons op een jobopportunity wachten in het kader van art. 60§7. Bovendien stellen wij vast dat het online zoeken naar een job niet zo vanzelfsprekend is, zelf voor zij die al wat digitale vaardigheden hebben. Dankzij deze opleidingen waren ze echt in staat om dit zelfstandig te doen.

Daarnaast werd ook de nauwe en constructieve samenwerking met Maks vzw zeer gewaardeerd.

Maks ondertekent eerste charter digitale inclusie

VOLWASSENEN ■ Op 14 september 2021 ondertekenden heel wat Belgische partners het Charter voor Digitale Inclusie. Dit charter bestaat uit 9 essentiële elementen die broodnodig zijn voor het bestrijden van de digitale kloof in België.

Uit een studie van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat 1 op 10 Belgische huishoudens geen internet heeft. Voor gezinnen met een laag inkomen is dit 3 op 10. Voor 40% van de Belgen dreigt er digitale uitsluiting.

Een aantal organisaties en bedrijven besloten hier samen iets aan te doen. Gedurende 6 denk- en brainstormdagen kwamen allerlei partners op vraag van BNP Paribas Fortis bijeen om dit charter samen te stellen. Ook Maks vzw nam hieraan deel.

Erkenning en subsidies voor openbare computerruimtes is broodnodig in Brussel

14 september was de dag van de ondertekening van dit charter. Naast de hoofdpartners, en tussen de bedrijven BNP Paribas Fortis en Proximus tekende Maks vzw ook het charter. Onze directeur Veronique De Leener nam er het woord als vertegenwoordigster van de sociale organisaties. Ze vroeg aandacht voor de erkenning en subsidiëring van de openbare computerruimtes in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Tegelijkertijd onderstreepte ze de noodzaak om bij elk digitaal initiatief ook een niet-digitaal alternatief te voorzien om te verhinderen dat mensen uit de boot vallen.

Het initiatief dat de naam DigitAll draagt gaat de komende maanden en jaren heel wat acties en activiteiten opzetten om digitale inclusie op de kaart te krijgen.

Digitale Inclusie, een nieuw mensenrecht?

VOLWASSENEN ■ De pandemie leerde ons 1 ding: we hebben nog veel werk op het vlak van digitale inclusie.

Gedurende de lockdown was het duidelijk: we bleven thuis en de communicatie gebeurde digitaal. Gevolg: kinderen zonder computer of internet waren niet in staat om te voldoen aan de leerplicht, mensen zonder computer waren niet in staat om een afspraak te maken met de mutualiteit, vakbond of OCMW en vielen zonder inkomen. Een afspraak met de dokter of ziekenhuis moet digitaal. Het recht op gezondheidszorg, het recht op leerplicht, het recht op een basisinkomen waren plots geen garantie meer. En dus stelt zich de vraag: moeten we niet ijveren om digitale inclusie als een mensenrecht te laten erkennen? DigitAll buigt zich hierover en zal binnenkort van zich laten horen. Ook Maks vzw zal zich 200% inzetten voor deze campagne want dit lijkt ons essentieel.

Op de bres voor analfabeten

Hoe vind je werk als je niet kan lezen en schrijven? In 2021 volgden 107 analfabeten een traject bij Maks vzw. Maks vzw biedt verschillende leertrajecten aan voor het alfa-publiek met één gemeenschappelijk doel: een geschikte job of opleiding vinden.

Het "alfa naar werk"-traject bestaat uit drie delen: een beginnerscursus alfabetisering met computervaardigheden, een initiatie computer voor mensen met mondelinge taalvaardigheden maar geen schrijf- en leesvaardigheden en een derde traject dat hen op individuele basis helpt bij het vinden van een job. Deze drie verschillende trajecten hebben één gemeenschappelijk doel: het toeleiden naar een job of opleiding. De klanten die een groepstraject volgen doen dit in de ochtend en in de namiddag wordt actief naar werk gezocht. Daarnaast organiseren we workshops over het thema arbeidsmarkt.

Onze klanten rekenen op het Maks vzw-team om hen in het dagelijks leven te helpen. Wij bieden persoonlijke bijstand, begeleiding en steun bij hun sociale, medische en administratieve procedures en verwijzen hen zo nodig door naar een gespecialiseerde dienst. Dankzij ons partnerschap met Brusselleer bereiken wij zowel Franstaligen als Nederlandstaligen.

Het voornaamste doel is toeleiden naar een opleiding of een job

Ons multidisciplinair team bestaat uit twee lesgeefsters en drie begeleid(st)ers die hen een programma op maat aanbieden. Bij Maks vzw beperken we ons niet tot één manier van begeleiding. Alles is maatwerk. Sommige klanten hebben dringend nood aan werk. Anderen kampen met administratieve of persoonlijke problemen.

Kinderen en jongeren leren 21e eeuwse vaardigheden

‘Niet kunnen lezen of schrijven zorgt voor uitsluiting’

BYLINE ■ Ariane is dit jaar het alfa-team komen versterken. Ze is leerkracht alfa en begeleidt permanent twee groepen. Ariane werkte in het verleden ook als grafiste. Ze is voortdurend op zoek naar digitale methodes om het alfa-traject te ondersteunen.

Wie behoort tot je doelpubliek?

Er zijn volwassenen die niet of nauwelijks kunnen lezen of schrijven, maar die toch een goed mondeling niveau Frans hebben. Ze zijn afkomstig zijn uit landen waar de Franse taal wijdverspreid is, zoals Marokko, Guinee of Mauritanië.

Sommigen wonen al jaren in België en hebben Frans geleerd via burens, vrienden, op het werk of doorheen andere activiteiten.

Anderzijds geef ik les aan een tweede groep, die ook niet kunnen lezen of schrijven, maar die ook geen Frans of Nederlands spreken. De meeste cursisten komen uit Syrië, maar er zijn ook enkele andere nationaliteiten bij. Werken met deze tweede groep is veel ingewikkelder. Bij de start van de cursus begre-

pen ze de mondelinge instructies niet.

Ik werk dan ook hoofdzakelijk met visuele taal en pictogrammen om hen te helpen zich een mondelinge basis Frans eigen te maken. Bovendien heb ik te maken met volwassenen die vaak niet eens formeel geschoold zijn in hun eigen taal. Ze beheersen ook bepaalde vaardigheden niet: vellen papier in een farde ordenen, lijmen, knippen, enz. Kortom, dingen die voor ons eenvoudig lijken maar dat eigenlijk niet zijn.

Wat zijn de specifieke behoeftes van de mensen die aan deze cursus deelnemen?

In onze westerse landen zorgt het feit dat men niet kan lezen of schrijven voor uitsluiting. Het bemoeilijkt niet alleen de toegang tot werkgelegenheid en opleiding, maar het maakt autonomie van de persoon onmogelijk.

Mijn cursisten willen echt autonoom zijn want ze zijn het beu om steeds een beroep te moeten doen op een derde om hun mails, sms-en, enz. te lezen en te beantwoorden. Vervolgens is er de behoefte om toegang te krijgen tot een opleiding die leidt tot een kwalificatie,

‘We werken eerst en vooral aan autonomie zodat ze zelf kunnen mailen of sms-en

ARIANE VERPOORTEN
Vroegere lesgeefster Alfa

waarvoor vaak een basiskennis Frans noodzakelijk is. Bij vrouwen zien we ook vaak de behoefte om de schoolopleiding van hun kinderen te kunnen volgen.

Waaruit bestaat de specifieke methodologie van Maks vzw?

Ik zou zeggen dat dit het gebruik van tablets is. Maks vzw beschikt over veel digitaal materiaal en daardoor kunnen wij elke cursist van een tablet voorzien tijdens de cursus. Ik heb een heleboel online alfabetiseringsoefeningen opgesteld en die maken we samen in de klas in de vorm van quizen, wat de cursus erg leuk maakt. We maken bijvoorbeeld ook dictees met de tablets waardoor ze, naast leren lezen en schrijven, ook het toetsenbord leren gebruiken.

Voelen de cursisten zich na afloop van de opleiding gesterkt?

Ja, ik krijg heel wat positieve feedback van mijn klanten, hoewel ik soms het gevoel heb dat mijn werk als alfatrainer slechts een druppel op een hete plaat is. Een van mijn oud-studenten, die nadien werk vond, vertelde me dat hij blij was omdat hij nu in staat was de etiketten te lezen op de producten die hij verpakt. En dat vind ik al een mooie verwezenlijking.

Alfabetisering in Cijfers

29 deelnemers volgen een alfabetiseringstraject in het Nederlands bij Brusselleer. Maks vzw onderzoekt wie interesse heeft in trajectbegeleiding. Samen met Brusselleer bieden we een workshop Beroepsoriëntatie doorheen digitale storytelling aan, een workshop arbeidsmarkt en een workshop "online zoeken naar werk".

44 deelnemers werden individueel gevolgd. Wij helpen hen zowel met randvoorwaarden als bij het zoeken naar werk.

17 deelnemers volgden computerlessen.

76%

van onze begunstigen, volgden nadien een opleiding of vonden werk.

Basislessen ICT op maat van onze doelgroep

VOLWASSENEN ■ Toegankelijke computer- of smartphone lessen aan de hand van een specifieke methode per doelgroep is en blijft één van de centrale pijlers van Maks vzw. Buurtbewoners kunnen voor slechts 30€ een jaar lang lessen bij ons volgen, en kiezen uit een aanbod van 9 modules van telkens 24u. Voor €30 heb je dus recht op 216 uren les!

Concreet blijven we inzetten op klassieke lesmomenten, die net in tijden van covid-19 des te relevanter blijken. Het is bovendien zeer moeilijk om op afstand, via de computer, de computer te leren gebruiken. Daarom verkozen we terug te werken met volledig "live" lessen conform de nodige veiligheidsmaatregelen. De meerwaarde hiervan wordt met de dag duidelijker,

zeker nu veel diensten enkel digitaal toegankelijk zijn. Zo kregen we bijvoorbeeld enorm veel vragen over Mijngesondheid.be, de covid-safe app en itsme, applicaties waar je in de huidige context niet omheen kan. De nodige begeleiding hiertoe ontbrak echter voor vele buurtbewoners. Concreet gaven we 1296 uren basislessen computer en smartphone, verdeeld over 54 modules van telkens 24u.

Na een allereerste introductiemodule 'je commence/ik begin' kunnen mensen hun vervolgtraject zelf bepalen. Hierin zijn verschillende pistes: de lessenreeks "Thuis/À la maison" (3 modules) waarin toepassingen voor persoonlijk gebruik (lees entertainment en praktische tools) worden uitgelegd. Daarnaast is er de lessenreeks "Op het werk/Au travail", bestaande uit 3 modules over de software

uit het Microsoft Office-pakket (Word en Excel op beginners- en gevorderden niveau) en de online mogelijkheden van de Google-suite (Docs, Sheets, Drive). Naast deze reeksen is er de module Smartphone, die binnenkort verlengd wordt met een bijkomende module Smartphone 2.

Sinds dit jaar geven we ook opleiding over online veiligheid en bankieren

Nieuw in dit aanbod is de cursus "Online veiligheid en bankieren" waarin we de delicate thema's van privacy, big

data, cyber security, phishing, en online bankieren laagdrempelig behandelen. Deze lessenreeksen werden ontworpen en worden gedoceerd door een prachtig en geëngageerd team dat dit jaar verschillende nieuwe leden mocht verwelkomen. 1 teamleider, 3 vaste animatoren en 4 animatoren in opleiding (ECOSOC) verwezenlijken dagelijks onze missie van digitale inclusie en werken actief aan het dichten van de digitale kloof door het geven van lessen aan en het bijstaan van de gebruikers van onze Open Ateliers.

Onze 2 Open Ateliers zijn "openbare computerruimtes" (OCR), lees laagdrempelige en toegankelijk locaties waar computers en begeleiding ter beschikking worden gesteld van ons doelpubliek. Op die manier proberen we de digitale kloof van de eerste graad te beperken door

toegang tot materiaal en tot het internet mogelijk te maken. Deelnemers aan onze cursussen krijgen hiertoe gratis toegang om hun vaardigheden te consolideren, te verdiepen en praktisch en functioneel toe te passen. Andere buurtbewoners die niet bij ons ingeschreven zijn moeten slecht 4€ op jaarbasis betalen. Hiermee krijgen ze een jaar lang onbeperkt toegang tot deze ruimtes, worden ze ondersteund door onze collega's die permanenties houden en krijgen ze de mogelijkheid om gratis te printen. Er zijn telkens 2 begeleiders voorzien om vragen te beantwoorden, problemen op te lossen, te ondersteunen waar mogelijk en desnoods door te verwijzen naar relevante organisaties of instanties. Zo hebben we 1 OCR in Kuregem (open van maandag tot donderdag, 16-18u) en 1 in Oud-Molenbeek (open van maandag tot woensdag, 16-18u).

Hongerstakers krijgen digitale stem

VOLWASSENEN ■ Eind mei gaat een groep sans-papiers in hongerstaking en bezetten de Begijnhofkerk in centrum Brussel. Vriendschap zonder Grenzen en House of Compassion begeleiden hen. Ze nemen contact op met Maks vzw omdat ze computers willen om hun levensverhalen uit te schrijven.

Maks vzw stelt voor om een workshop digitale storytelling te begeleiden. De VGC subsidieert het project in het kader van Connecting Brussels. Enkele medewerkers van Maks vzw trekken naar de Begijnhofkerk voor een 8-tal workshops. 7 mensen maken een digitale story. Tijdens het proces zien we hen zwakker worden en vermageren.

Het project eindigde in de tentoonstelling "À ma place" in samenwerking met Vrienden Zonder Grenzen. Naast de projecties van de DST's waren er ook andere artistieke creaties te bewonderen, zoals de tekeningen van Ninon Mazeaud en foto's van Mohammed Amine, de 16-jarige zoon van een van de hongerstakers. De digitale stories van de hongerstakers zijn te zien op het vimeo-kanaal van Maks vzw.

Blij dat we deze mensen die vaak al jaren in België werken zonder enige vorm van erkenning een stem hebben kunnen geven. Dit is ook digitaal burgerschap.

■ 400 sans-papiers verbleven maandenlang in de Begijnhofkerk.

Welkom in Molenbeek, welkom bij Maks

VOLWASSENEN ■ De volwassenenwerking van Maks vzw is sinds 2021 ook toegankelijk in Molenbeek in het huis aan de Mommaertsstraat 22. Hier vind je een onthaal, 3 leslokalen, een openbare computerruimte (OCR) en verschillende kantoren waar we onze klanten ontvangen, begeleiden en opleiden.

Deze nieuwe locatie, dicht bij het centrum van Molenbeek en zijn grote, levendige markt, ligt aan een straat parallel aan het Sint-Jan-Baptistvoorplein met zijn opmerkelijke witte art-deco kerk waaraan de gemeente Sint-Jans-Molenbeek zijn naam ontleent.

De 4 metrolijnen en de nabijheid van de hippe buurt van het kanaal en zijn fietspad, zorgen voor een praktische toegang voor de inwoners van Molenbeek

en voor alle inwoners van Brussel. Om de hoek, letterlijk en figuurlijk, ligt ook onze vestiging 1080PC: een grote ruimte waar wij ook infodagen, opleidingen en activiteiten voor kinderen aanbieden. Deze locatie profiteert nu ook van het onthaal in de Mommaertsstraat.

Er worden verscheidene diensten van Maks vzw aangeboden. De consultants van de afdeling Actiris-AZW (Actief Zoeken naar Werk) versterken hier de positie van de Molenbeekse werkzoekenden op de arbeidsmarkt en helpen hen om via opleiding en persoonlijke coaching een job te vinden. Maks vzw Volwassenen organiseert er een groot aantal basisopleidingen maar ook meer specifieke en beroepsgerichte opleidingen (via ICT-cheques) waarbij de cursisten gebruik kunnen maken van de goede hardwarevoorzieningen, waaronder een groot touchscreen. Het huis

herbergt ook de digitale CV-productie en is daarvoor uitgerust met een opnamestudio en een montagekamer.

Maks vzw heeft de ruimte zo ontworpen dat ze gebruiksvriendelijk en toegankelijk is. De muren werden geverfd, nieuwe meubels geplaatst en er werden kitchenettes ingericht en bergruimten gecreëerd. Het is nu een warme, drukke, open en levendige plaats waar een sfeer van nabijheid heerst. Enkele collega's vinden hier ook hun vaste stek.

Dankzij deze nieuwe antenne organiseert Maks vzw meer cursussen, maar breidt het vooral zijn activiteiten uit tot buiten Anderlecht, maakt het zich bekend en brengt het zijn diensten dichtbij de inwoners van Molenbeek om hen in staat te stellen hun digitale vaardigheden te ontwikkelen en hun kansen op een job te vergroten.

Verbeter je vaardigheden dankzij de ICT-Cheques

VOLWASSENEN ■ De interesse van bedrijven in digitale communicatie is dit jaar enkel nog groter geworden. De vraag naar nieuwe geschoolde werknemers in dit vakgebied is bijgevolg ook toegenomen.

Voor veel werkzoekenden het ideale moment om zich te heroriënteren of bij te scholen. Met maar liefst een budget van €2,240 aan ICT cheques van Actiris per werkzoekende kan je die opleidingen volgen bij Maks vzw. Samen met je Actiris-consulent vind je de cursus die het beste past bij jouw niveau en de eisen van je beroepsplan.

We bieden lessen Photoshop, Indesign, Sketchup, Wordpress, HTML, CSS, Sociale Media maar ook de nieuwe opleidingen van Premiere Pro en After Effects.

Maks vzw is dankzij de reeds georganiseerde opleidingen in 2021 en de afgelopen jaren, en een goed kandidaatsdossier geselecteerd door Actiris om ook voor de periode 2022 tot 2025 partner te blijven in dit project.

ICT-cheques in cijfers

62	173
cursussen	deelnemers
188	1.128
lesdagen	lesuren
190.179	
deelnemersuren	

De voornaamste hulpvraag van de Syrische Doms

Een dak boven je hoofd en papieren

VOLWASSENEN ■ Sinds 2021 is Maks vzw gestart met een specifiek project voor Syrische Doms. Ismael werkt als trajectbegeleider met deze groep, onder meer omdat hij vlot Arabisch spreekt.

Hoe verloopt het werken met deze groep?

Over het algemeen zeer goed. Het project groeide zeer snel. We zijn het zelf gaan voorstellen aan de OCMW's en gemeentediensten en hebben ook acties gevoerd om het doelpubliek erover te informeren. Ons netwerk breidde zich uit en we hebben ondertussen veel vooruitgang geboekt.

Waarom heeft deze doelgroep een specifiek project nodig? Wat zijn hun specifieke behoeften?

Eerst en vooral omdat er geen, of toch zeer weinig, projecten of instanties zijn die zich specifiek op deze doelgroep richten. De Syrische Doms zijn een zeer nieuwe bevolkingsgroep in Brussel. Ze zijn niet goed gekend bij de instanties en zij kennen de stad en de bestaande netwerken onvoldoende. Ons project is iets heel nieuws voor hen en het boekt mooie resultaten, omdat ze echt behoefte hebben aan begeleiding en ondersteuning op vele vlakken zoals taal, administratie, het zoeken naar werk of medische aangelegenheden. Ze hebben veel wantrouwen ten aanzien van officiële instanties of mensen die ze niet kennen. Het gevolg: een zeer gesloten gemeenschap.

■ Ismael begeleidt sinds dit jaar Syrische Doms naar werk.

Vanaf 2022 zal onze workshop budgetbeheer écht het verschil maken voor deze groep

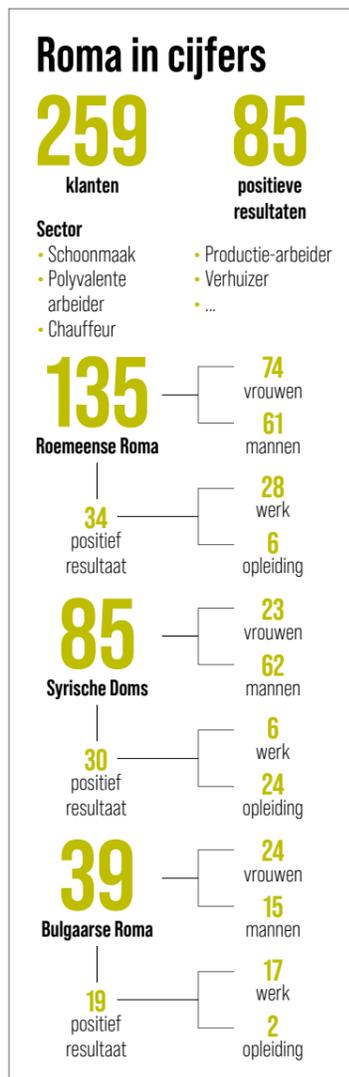
Binnen dit project scheppen we een vertrouwensband met hen en reiken we echte oplossingen aan. Dat zien we omdat ze ons werk meer waarderen, ze komen meer langs en doen nu ook beroep op ons voor anderen in hun gemeenschap. Eerst helpen we één persoon, dan komt zijn neef, dan een vriend van de neef, ... ze praten over ons project in hun omge-

ving omdat ze merken dat er vooruitgang wordt geboekt, en dat hun problemen worden opgelost.

Kan je enkele vaak voorkomende situaties of problemen, illustreren waarbij jullie helpen?

Één van de veel voorkomende problemen is de woonplaats. Vaak zijn ze niet ingeschreven bij de gemeente, of hebben ze geen verblijfsvergunning, en bijgevolg geen officiële woonplaats, waardoor ze vast zitten. Of soms hebben ze enkele maanden voor het verstrijken van hun verblijfsvergunning problemen met de verlenging ervan, omdat ze hun brieven niet goed kunnen lezen, of ze die op-

zij leggen in de veronderstelling dat het probleem zichzelf wel zal oplossen. Uiteindelijk verloopt hun dossier en vervalt hun verblijfsvergunning, wat dan weer problemen oplevert voor de huur, het vinden van een baan, de toegang tot overheidssteun zoals het OCMW, enz. Ook het volgen van de gemeentelijke administratieve procedures is vaak problematisch; kinderen inschrijven, adressen officieel maken enz. Maar wij helpen ook met schuldbemiddeling, omdat ze niet weten hoe ze rekeningen moeten betalen, of gewoonweg omdat ze de brieven niet ontvangen wegens adresproblemen. Daarom maken wij gebruik van betalingsregelingen en doen wij een beroep

Als zij al geregistreerd zijn, hangt het af van de concrete stappen die moeten worden ondernomen. Soms gaan we samen naar de gemeente, of nemen we contact op met bijvoorbeeld hun energieleverancier in geval van schulden, of helpen we hen zich in te schrijven bij Actiris en dan een baan te zoeken. Vaak is werkgelegenheid het doel; daar richten we ons uiteindelijk op. Als iemand teveel problemen heeft die het functioneren op een werkvloer in de weg staan zorgen we eerst voor een stabiele situatie, zodat ze nadien kunnen gaan werken. Het is dus een heel afwisselende job, en in functie van de mensen die we die dag zien.

Hoe of wanneer eindigt een traject of zijn de doelstellingen bereikt?

Een begeleiding duurt maximum 2 jaar en het doel is dat de persoon werk of een opleiding vindt. Wij beëindigen de begeleiding zodra de persoon stabiel en autonoom is, in staat om te communiceren, te werken, de rekeningen te betalen, als een "gewone" burger. Dit kan 3 of 6 maanden duren, of zelf 2 jaar, afhankelijk van de situatie van de persoon. Voor mensen die zonder veel problemen aankomen en gewoon een baan willen vinden kan het heel snel gaan.

Zijn er bepaalde jobprofielen die vaak terugkomen?

Één van de jobs die vaak terugkomt is schoonmaker. Maar velen hebben ook in hun eigen land ervaring hebben opgebouwd met metselen of schilderen, of als klusjesman of chauffeur. En omdat ze al een rijbewijs hebben moeten ze hier alleen het examen opnieuw afleggen.

Wat zijn de verwachtingen voor 2022?

We gaan verder op de ingeslagen weg om nog meer mensen te bereiken en hun leefomstandigheden te verbeteren. Bij hun aankomst in België zijn er voor hen veel nieuwe codes, het is een totaal andere cultuur, met veel ideeën die totaal verschillen van de hunne. Via onze activiteiten integreren zij sneller in onze maatschappij en leren ze de regels van onze samenleving kennen.

We zijn altijd op zoek naar het verbeteren van onze diensten. Zo zullen we volgend jaar in onze workshops een luik budgetbeheer toevoegen, omdat we merken dat dit écht nuttig is voor deze doelgroep.

op structuren zoals het OCMW om in de facturen tussen te komen.

Hoe ziet een typische dag er bij jullie uit?

We beginnen de dag met begeleidingsgesprekken en trajectbegeleiding. We ontvangen onze mensen op afspraak in onze burelen in de Georges Moreastraat 36. Als het de eerste keer is regelen we de inschrijving: we maken de balans op, bespreken hun verwachtingen, hun zorgen en behoeften, en evalueren we of ze zich echt bij ons willen inschrijven en het juiste profiel hebben voor ons project. Als ze het profiel niet hebben, worden ze doorverwezen naar relevante diensten of organisaties.

Armoede en isolement bestrijden

VOLWASSENEN ■ Samen met vzw De Schakel en het OCMW van Anderlecht zet Maks vzw twee partnerships op in Schaarbeek en Anderlecht om armoede en isolement te bestrijden.

Digitale inclusie en de strijd tegen armoede zijn aan elkaar gelinkt. Zo wordt er een onderscheid gemaakt tussen de digitale kloof van de eerste en tweede graad. De eerste kloof gaat over toegang tot materiaal en middelen (denk hierbij aan een laptop, smartphone en/of internetverbinding), de tweede over de vaardigheden en kennis om deze middelen ook effectief en doeltreffend te gebruiken. Maks vzw werkt actief aan beide vormen; internettoegang en materiaal worden voorzien in onze Open Ateliers, en onze cursisten kunnen ook laptops of gsm's uitleenen zolang ze bij ons lessen of individuele begeleiding volgen.

We zetten 2 projecten in de schijnwerpers: een samenwerking met vzw Wijkpartenariaat De Schakel en met het OCMW van Anderlecht.

De Schakel vzw

Wijkpartenariaat De Schakel vzw is een vereniging die expliciet bezig is met armoedebestrijding en e-inclusie in de Brabantwijk te Schaarbeek. We geven er het hele jaar door elke week 2 lessen van 2 uur. Zo kunnen mensen met beperkte middelen toch de nodige digitale vaardigheden verwerven om zelf administratieve taken uit te voeren en hun situatie te verbeteren. Ook hun gevoel van eigenwaarde verbetert ook door deze extra vaardigheden. De thema's worden in samenspraak bepaald om zo goed mogelijk in te spelen op hun specifieke noden.

OCMW Anderlecht

Met het OCMW Anderlecht engageerden

we ons in een project om senioren uit hun isolement te halen, dat door covid dat nog werd versterkt, door hun meestal beperkte mobiliteit. We kozen ervoor om ze binnen hun gekende en veilige omgeving een helpende hand en digitale ondersteuning te bieden.

Onze animatoren gingen aan huis individuele lessen geven in functie van hun specifieke noden: smartphones, laptops, tablets en zelfs dvd-spelers passeerden zo de revue. We stimuleerden het gebruik van digitale communicatiemiddelen om entertainment, vrijetijdsbeleving of eerder praktische (lees: administratieve) zaken te regelen, met ook aandacht voor hun online veiligheid. Naast het pedagogische aspect was het sociale element echt onontbeerlijk; het was een vaststaand moment van menselijke, sociale interactie, dat vaak meer dan welkom was.

Verhaal van een held(in) op zoek naar werk

VOLWASSENEN ■ Video-CV's zijn kleine portretten die veel meer vertellen dan klassieke tekstuele CV's. We gebruiken ze bij diverse doelpublieken zoals Roma, analfabeten, leefloners of PWA werkzoekenden.

Hiermee kunnen mensen met een beperkte formele opleiding, of die het slachtoffer zijn van discriminatie, hun meerwaarde, persoonlijkheid en vaardigheden aan potentiële werkgevers tonen. Ze vertellen hun verhaal voor de camera, zonder inscenering of voorgedragen tekst, na een voorbereidende workshop waarbij ze in groepjes, door rollenspel, inscenering en introspectie via de andere, bewust worden van hun vaardigheden en kwaliteiten. Dan volgt een interview ter voorbereiding van het filmen en dan is het op naar de shoot.

Het beeld en de belichting zijn netjes maar sober en natuurlijk. We filmen een gesprek van ongeveer een uur, dat we verknippen om alleen het beste over te houden, als een soort van individuele, menselijke trailer. Het eindresultaat is een korte video van ongeveer 2 minuten, vol charme en menselijkheid, waardoor de recruiter de kandidaat, zijn vaardigheden en zijn potentieel leert kennen. De held of heldin in de spotlights.

De video-CV geeft een beeld van een gedreven persoon met talent voor wie een potentiële werkgever respect en sympathie opbrengt.

In totaal werden 30 video-CV's gemaakt die resulteerden in 21 sollicitatiegesprekken. 17 mensen kregen uiteindelijk dankzij onze video's een vaste job!

Artificial Intelligence in Centrum voor Leren en Werken

Een helikopter of waterkoker in elkaar knutselen, kinderspel?

BYLINE ■ Maks vzw organiseerde in het najaar 5 workshopdagen voor de leerlingen van het Centrum voor Leren en Werken Brussel (CLW), een afdeling van het Instituut Anneessens.

Jongeren kunnen er vanaf hun 16de - of vanaf ze twee jaren secundair onderwijs achter de rug hebben - starten. Leerlingen komen 2 dagen per week naar school. Ze volgen 1 dag algemene vakken en daarnaast krijgen ze 1 dag les in hun gekozen vak: kapper, hout, elektriciteit of keuken. Op het einde van de opleiding halen ze een klassiek diploma of een certificaat.

De school begeleidt de jongeren om drie dagen per week te werken. Dit kan regulier werken zijn of een stage. De stage loopt tot de jongere een reguliere job vindt. Daarnaast zijn er andere trajecten voor jongeren die nog niet rijp zijn voor een stage. Tijdens dit project werken ze aan werkhouding (beleefd zijn, op tijd komen) en leren solliciteren. CLW werkt hiervoor samen met verschillende externe organisaties zoals Arktos en Foyer.

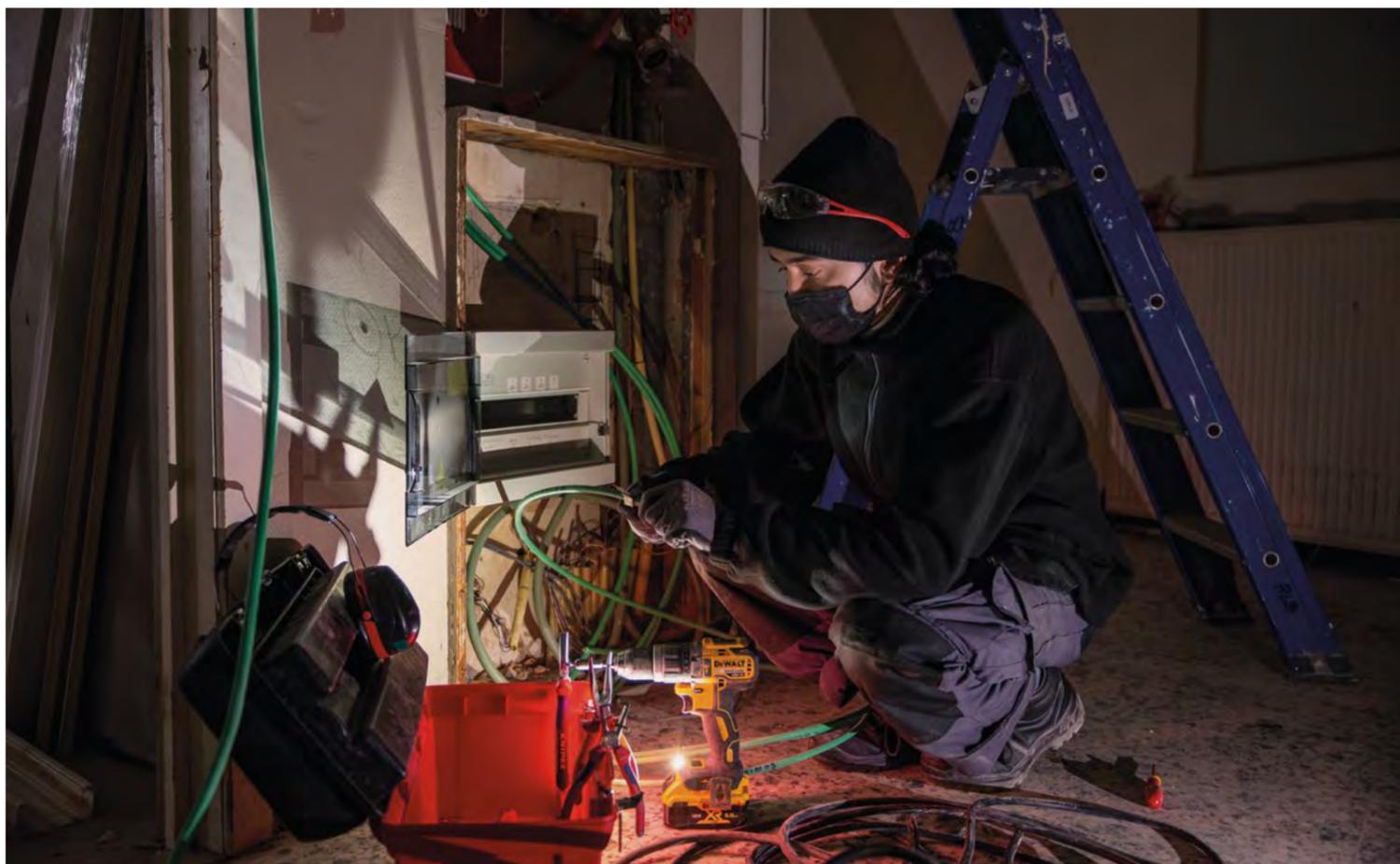
We ontmoetten Mona Mahassine, leerkracht in het CLW en Brusselaar.

Wat vind je van de samenwerking met Maks vzw?

Ik raad de lessen van Maks vzw aan voor Brusselse scholen, want je kan die scholen niet vergelijken met de scholen in Vlaanderen. Ze hebben onvoldoende geïnvesteerd in ICT en het online lesgeven is problematisch. Thuis is er vaak geen pc of tablet en het is niet duidelijk hoe de school dit moet aanpakken. Tijdens de covid crisis kwam ik tot het inzicht dat hier iets moest gebeuren en daarom nam ik contact op met Maks vzw. Ik vind het heel belangrijk dat alle scholen hierop inzetten.

Hoe ken je Maks vzw?

Mijn eigen kinderen gaan naar de Sint Augustinus school in Vorst en die hebben van Maks vzw een naschoolse opleiding coderen gehad. Mijn zoon was hier heel enthousiast over en wou geen

■ Leerlingen die 3 dagen werken en 2 dagen school lopen per week kregen een workshop waarbij ze in contact kwamen met nieuwe technologieën om zo hun horizon te verbreden.

Alle informatie die we kregen van de animator ga ik onthouden

FARHAD SAMEDI
Deelnemer

enkele sessie missen. Ik vroeg hem wat maakte dat hij het zo interessant vond. Hij kon daar heel boeiend over praten en wou er echt in verder gaan. Hij had de smaak te pakken. Hoe jonger je er aan begint hoe beter!

Wat is het belangrijkste dat jullie jongeren aan de sessies hebben gehad?

Het belangrijkste is zeker het aanwakkeren van hun interesse. Kijk dit bestaat en hier kan je je in verdiepen en professionaliseren. Met de inhoud van de workshops van Maks vzw komen ze niet alle dagen in contact, het is een super opportuniteit. Deze workshops in scholen zijn mogelijk dankzij de subsidies voor educatieve projecten van het

departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Farhad

Farhad Samedi is 18 en via het CLW Brussel studeert hij 3 dagen per week Nederlands, project algemene vakken en een beroep. 2 dagen per week doet hij een werkstage bij FIX waar hij met elektriciteit leert werken.

Als kind in Afghanistan koesterde hij de droom om piloot te worden. Tijdens de intake bij CLW zagen ze op zijn CV dat hij ervaring had met elektriciteit. Als kind knutselde hij aan waterkokers en helikopters met zijn broer en niet en werd hun leefruimte omgetoverd tot atelier. Er

werd hem aangeraden om hier verder in te gaan. Farhad wil nu graag ingenieur worden maar daarvoor moet hij meer wiskunde leren. Hij wil op zoek gaan naar een plek waar dit mogelijk is.

De animatoren van Maks vzw jeugd gaven gedurende 5 dagen een workshop coderen en digital storytelling aan de klas van Farhad. De jongeren leerden werken met nieuwe technologie. Ze experimenteerden met Artificial Intelligence (AI) via applicaties op de gsm en gebruikten taal met computerapplicaties waarmee ze digitale verhalen maakten over hun dagelijkse leven. Via digitale verhalen vertellen ze over het heden en waar ze van dromen voor de toekomst.

Vier handen op één tablet

JEUGD ■ Maks vzw ging in zee met een aantal jongeren uit Kuregem om de senioren van LDC Cosmos digitaal vaardiger te maken.

De jongeren kregen een opleiding van 10u: hoe ga je om met een tablet? Welke apps zijn interessant voor senioren? Na de opleiding realiseerden de jongeren samen met de senioren een digitaal verhaal.

Intergenerationeel werken is voor Maks vzw altijd een belangrijk item geweest. In de wijken waarin we werken, wonen vele senioren die zich enorm eenzaam voelen en die het ook moeilijk hebben met het feit dat de wijk

verandert doorheen de jaren. Ze weten niet goed wat ze moeten doen met de aanwezigheid van heel veel jong volk in de wijk, dat in hun ogen voor veel overlast zorgt. De dialoog ontbreekt en beide groepen kijken wantrouwend naar mekaar.

Tussentitel

Jongeren en senioren laten samenwerken heeft veel voordelen: senioren voelen zich minder geïsoleerd en krijgen de aandacht die ze nodig hebben. De jongeren die als coach meestappen in het project ontwikkelen zelfvertrouwen en versterken hun zelfbeeld. Met dank aan de partners Alhambra en Cosmos.

Kijken door de lens, kijken naar elkaar

JEUGD ■ Foto's zijn magisch en vertellen een verhaal. Handen, voeten en stukjes gezicht lichten een tipje van de sluier op: wie is deze persoon, welk verhaal vertelt ze.

Jongeren van Alhambra en senioren van Cosmos vzw werkten samen aan een fototentoonstelling en leerden elkaar op deze manier kennen. Eerst ontmoetten ze elkaar tijdens een Halloween-activiteit. Daarna kregen ze een uitleg over fotografie en maakten de eerste kiekjes. Jongeren en senioren kregen gedurende 1 week een fotoapparaat mee naar huis en maakten foto's van hun leefwereld.

Maks vzw bracht dit samen in een mooie fototentoonstelling die in januari 2022 in het restaurant van Cosmos vzw te bezichtigen was.

Kinderen en jongeren leren 21e eeuwse vaardigheden

Maks Jeugd in Cijfers

Totaal

1.276

kinderen en jongeren

23.530

deelnemersuren

100

kinderen/jongeren komen wekelijks

116

jongeren opgeleid tot STEM-animator

Stem academie - Weet: geeft je STEM

naschools-creakids-makersclub

100/week

Deelnemersuren: **3.000**

Digitale schooluitstappen

Deelnemende kinderen: **560**

Deelnemersuren: **3.920**

Capital Digital

Deelnemende kinderen: **301**

Deelnemende jongeren: **116**

Deelnemersuren: **14.060**

Codefiesta

Deelnemende kinderen: **300**

Deelnemersuren: **1.800**

VaRt

2 verschillende trajecten

Deelnemende jongeren: **15**

Deelnemersuren: **750**

■ Kinderen vanaf 7 jaar leren productief omgaan met de pc.

Capital Digital, codeerschool voor kinderen uit Kanaalzone

Sinds 2015 scherpen heel wat Brusselse kinderen, jongeren en jonge werkzoekenden hun codeervaardigheden aan tijdens de schoolvakanties.

JEUGD ■ Bij Maks vzw stimuleren we jongeren uit de Kanaalzone om productief aan de slag te gaan met technologie en zo hun wetenschappelijk kapitaal te verhogen. Ons doel is om voor onze jongeren de kloof met de arbeidsmarkt te verkleinen. Met Capital Digital spelen we in op de vraag naar werkkrachten in ICT en leerkrachten in het onderwijs.

Het project Capital Digital bestaat uit opleidingen voor jongeren tot co-deer-animator en stageweken waarop deze jongeren als animator aan de slag gaan met kinderen.

Jongeren animatoren

Het afgelopen kalenderjaar organiseerden we vier opleidingen voor telkens 40 animatoren tijdens dewelke een nieuwe lichte animatoren de basis co-deer-vaardigheden aanleerden, ze een

groep leeren leiden en pedagogische skills verwierven.

Uitzonderlijk in 2021 was dat na een jaar van online opleidingen in juli de opleiding terug kon doorgaan in vivo. We besteedden dan ook extra aandacht aan het groepsdynamische en de verschillende rollen die een animator dient in te nemen.

We leerden hen een nieuwe methode die we met de coaches van Maks vzw zelf ontwikkelden. We moedigen de kinderen en jongeren aan om een kort verhaal te schrijven dat ze nadien gaan omzetten in een spelvorm waarbij andere deelnemers verschillende rollen opnemen in het verhaal en het verhaal in de ruimte wordt uiteengezet en gespeeld. Daarna worden de deelnemers begeleidt om dit spel in de reële wereld om te zetten in een computerspel.

De ervaren animatoren werden eveneens uitgedaagd met de ontwikkeling van o.a. applicaties waarbij gebruik werd gemaakt van machine learning en artificial intelligence. Zo programmeerden ze een eigen chatbot met een variant van de programmeertaal Scratch of ook een schaar, steen, papier-spel waarbij ze de webcam van de computer leerden via beeldherkenning verschillende posities van hun hand te onderschei-

den. Ze speelden schaar, steen, papier tegen hun computer.

Daarnaast ontwikkelden ze een eigen portfolio website waarop ze hun co-deerprojecten publiceerden en bouwden een elektronisch weerstation dat in staat was de luchtvochtigheid en de temperatuur te meten.

Ik realiseerde me dat ik me in de klas gedroeg zoals sommige kinderen tijdens de stage: ruzie maken, roepen...

AHMED, 17J.

Door onze animatoren op onze stages tewerk te stellen (128 studentenjobs in 2021) deden ze ervaring op en kregen ze een eerste werkervaring voor op hun CV. Voor hen is dit de start van hun loopbaan. We hechten belang aan een correcte werkhouding. Op het einde van elke stagedag evalueren de coaches kort het verloop van de dag met hun animatoren en sturen bij. Er wordt aandacht besteed aan pedagogie, voorbereiding,

planning, organisatie, en teamwerk maar ook stiptheid en correct taalgebruik. De jongeren vervullen namelijk een voorbeeldrol ten aanzien van de kinderen in hun groep.

Kinderen

Aan de stageweken namen in 2021 meer dan 300 kinderen deel. Elk kind betaalde slechts €10 voor deelname. De stageweken gingen door in Anderlecht, in de Excelsiorzaal (Eloystraat 80), in Molenbeek bij Foyer (Werkhuizenstraat 25) en ons eigen lokaal 1080 PC (Hovenierstraat 45) en in Schaarbeek in de Paviljoenschool (François-Joseph Navez 59), GC De Kriekelaar (Gallaitstraat 86) en voor het eerst in BS Kompas - Sint Angelusinstituut (Gallaitstraat 58).

Tijdens de paasvakantie waren de regels rond jeugdwerk door corona strenger dan tijdens de andere vakanties. We hebben onze werking hieraan aangepast door de groepen te verkleinen en extra ruimtes te voorzien.

In 2022 plannen we Capital Digital nog verder te verstevigen en uit te breiden.

De organisatie van Capital Digital wordt mogelijk gemaakt door steun van het Digital Belgium Skills Fund, Innoviris en de dienst Jeugd van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Extra zuurstof voor Capital Digital

JEUGD ■ **Karel Vinck, Co-CEO van Publicis Group Belgium, Founding Father van**

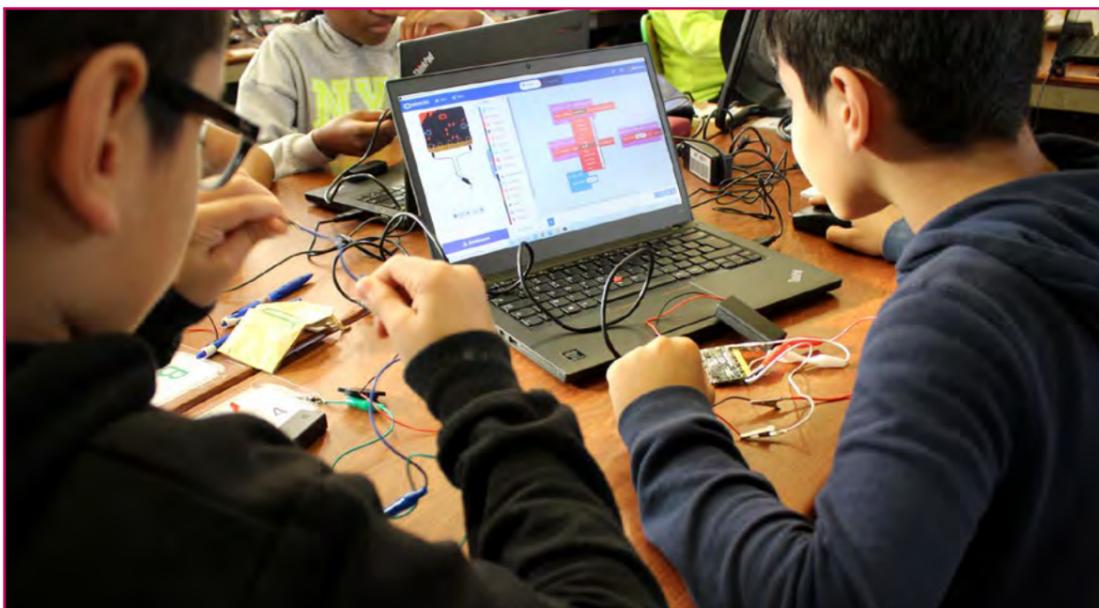
Capital Digital, doet een gift aan Maks vzw.

Voor de tweede maal hebben we Capital Digital extra zuurstof gegeven, mede door schenkingen van onze medewerkers. Maar daarnaast hebben we ook Maks vzw wat dichter bij onze werking betrokken door hen workshops in onze kantoren te laten geven. Zo zien en voelen de cursisten wat een bureau is en hoe er daar gewerkt wordt. Ook Capital Digital hopen we daar binnenkort ook eens te mogen ontvangen, nu leren op afstand eindelijk naar de achtergrond mag verdwijnen. En wie weet zetten we binnenkort nog wel een stap verder, want als we de projecten zien van de kinderen zit een van onze volgende content creators daar misschien wel tussen.

2021

IN BEELDEN
EN CIJFERS
11 WEETJES
EN FEITEN
OVER MAKS

WORKSHOP: MICRO-BITS FIESTA 23/02

MICROBITS FIESTA
Microbits Fiesta: 150 kinderen leren coderen in Schaarbeek
De **micro:bit** is een klein (4x5cm) microcomputertje met knopjes voor de bediening, en een 5x5 led matrix als beeldscherm.

23/05

400 Hongerstakers eisen een collectieve regularisatie in de Brusselse Begijnhofkerk en de gebouwen van de VUB en ULB. Begin juni start Maks vzw in de Begijnhofkerk sessies digitale storytelling.

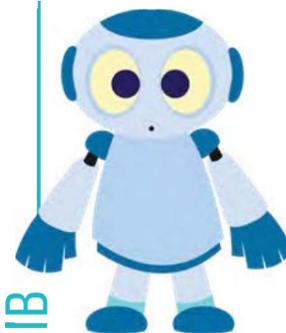
JANUARI

APRIL

FEBRUARI

MEI

JUNI

DIGIBIB

02/06

Lancering Digibib in aanwezigheid van Staatssecretaris Pascal Smet. Digibib is een uitleendienst voor digitaal materiaal voor organisaties en scholen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

01/01

OPENING IN DE JOREZSTRAAT 21

Onze consultants van Maks Werk gaan naar het nieuwe gebouw in de Jorezstraat 21.

OPSTART BEGELEIDING NAAR WERK

12/04

Opstart Actief Zoeken naar Werk in Molenbeek en onze openbare computerruimte verhuist van Lokaal Diensten Centrum Randstad naar de Mommaertsstraat 22. We hebben er 3 computerruimtes, bureau's voor trajectbegeleider en een studio voor het maken van video-CV.

MAKS BBQ : JAARLIJKSE PERSONEELSFEEST

24/06

Maks BBQ in Neerpede. In de voormiddag organiseerden we een speeddate onder het personeel omdat heel wat personeelsleden door het thuiswerk elkaar niet kenden. Na de BBQ ging Maks door het dak.

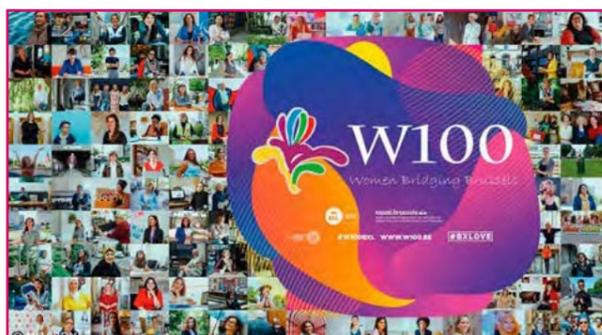
JUNI

100 PORTRETTEEN AAN DE BEURS 27/06

Vrouwencollectief W100 onthult 100 portretten aan de Beurs in Brussel.

Er zijn meer vrouwelijke leiders nodig. Het vrouwencollectief huldigt met deze actie 100 vrouwelijke leiders die zich onderscheidten tijdens de Coronacrisis.

Veronique De Leener, onze directeur was er één van.

© <https://images.squarespace-cdn.com>

NATUURRAMP IN BELGIË 14/07

Natuurramp: De overvloedige regenval veroorzaakt enorme overstromingen en onnoemelijke schade. 41 mensen komen om. Maks stuurt een bijdrage van 400 euro vanwege het personeel naar de slachtoffers van de ramp.

JULI

SEPTEMBER

DIGITAAL CHARTER 14/09

Digitaal Charter. Samen met vele bedrijven waaronder Proximus en BNP Fortis Paribas, overheden en sociale organisaties tekent Maks vzw het digitaal charter.

OKTOBER

STORYTELLING 28-29/10

Networking European Citizenship Education platform organiseert een conferentie over burgerschapsopvoeding. Veronique De Leener presenteert er Maks vzw en geeft een workshop over digitale storytelling.

NOVEMBER

ARMOEDEBESTRIJDING PRIJS 19/11

Uitreiking Federale Prijs Armoedebestrijding. Maks was genomineerd met het project rond begeleiding naar werk voor Roma en Syrische Doms.

Maks Jeugd in de kijker dankzij Digital for Youth

JEUGD ■ Digital for Youth refurbisht afgedankte computers van bedrijven en schenkt ze aan jongerenorganisaties zoals Maks vzw.

De doelstellingen van Digital for Youth en Maks lopen gelijk: kansarme jongeren de kans bieden om digitale skills te verwerven. In 2021 kwam Digital For Youth opnieuw een lading computers doneren aan Maks om onze werking te steunen. Deze keer brachten ze een cameraploeg mee en interviewden een van onze medewerkers, Bader Barghout, over de jongerenwerking van Maks.

Bader vertelt in het interview hoe jongeren hun huiswerk komen maken op de computer in ons atelier en er leren coderen. Dankzij de laptops die we krijgen van Digital for Youth is dit mogelijk. Het filmpje kwam in prime time op de nationale televisiezender één dankzij De Nationale Loterij, wat zorgde voor visibiliteit voor Maks. Een mooi voorbeeld van een partnerschap dat onze werking steunt.

Knutselen en experimenteren om je toekomst te bepalen

De A in STE(A)M en wat met Engineering?

JEUGD ■ Met het jeugdteam van Maks bereiden wij jongeren uit aandachtswijken voor op de jobs van morgen. We prikkelen hun interesse in exacte wetenschappen en het digitale via speelse en creatieve methodieken en werkvormen.

S.T.E.M staat voor Science, Technology, Engineering & Mathematics. Sinds 2019 is Maks vzw erkend door V.L.A.I.O (Vlaams Agentschap voor Innoveren en Ondernemen) als STEM academie. De naam van onze academie is Weet: geeft je STEM.

Jaarlijks organiseren we verschillende

trajecten rond technologische onderwerpen. Wetenschappen zijn voor vele jongeren vaak hoogdrempelig en de exacte aard van wetenschappen zorgt ervoor dat sommige jongeren ze zich niet altijd eigen kunnen maken. Maks vzw kiest daarom voor S.T.E.A.M in de plaats van S.T.E.M.

Het verschil is de A van Arts. Dankzij de kunsten zorgen wij voor een creatieve dimensie in de verschillende activiteiten die we organiseren. Engineering zien wij als ontwerpen in de brede zin van het woord. Al knutselend experimenteren is essentieel om een einddoel te bepalen. We geven speelse opdrachten rond engineering zoals het bouwen van een zo hoog mogelijke toren met

Jongeren uit aandachtswijken voorbereiden op de jobs van morgen met aandacht voor wetenschap, technologie en kunsten

droge spaghetti en plasticine of het ontwerpen van een iglo met tandenstokers en marshmallows. Door het mengen van verschillende voedingskleurstoffen ontdekt men primaire en secundaire kleuren (Science).

We programmeren een spel met X- en Y-coördinaten (Mathematics & Technology). Of we tekenen samen aan de hand van voorwaarden die de groep bepaalt. In 2022 zijn we van plan een eigen drone te bouwen met een microcomputer (micro:bit) en een hiervoor bestemde kit.

Onze educatieve medewerkers zijn steeds op zoek naar nieuwe dingen om de kinderen te inspireren.

Jongeren aan de slag met Virtual Reality Art

JEUGD ■ VaRt of ook Virtual Reality Art zijn stageweken waarin we jongeren hun pandemie-ervaringen lieten uitwisselen en verwerken in een digital story bestaande uit tekeningen gemaakt in Virtual Reality. Om dit project te realiseren kregen we steun bij VGC Jeugd en Welzijn dankzij de oproep "Jong in tijden van corona".

Twee groepen jongeren gingen door een creatief proces, waarin ze hun eigen authentiek VaRt-verhaal maken. We kozen voor het thema "mijn Brussel in de toekomst". Via VaRt-verhalen creëerden we originele en authentieke verhalen in Virtual Reality (VR) met de Google Tilt Brush. Creëren in VR laat je onbeperkte ruimte en mogelijkheden beleven, iets wat zelden beleefd wordt tijdens een lockdown. Het eindresultaat zijn digital stories bestaande uit opnames van virtuele tekeningen en voice overs.

Tijdens de lockdown bevonden we ons allemaal in drastisch beperkte situaties. Vooral fysiek waren we gebonden aan regels en voorschriften. Velen vinden hun toevlucht in online digitale ruimtes, of werden daartoe gedwongen om toch een zekere vorm van menselijke verbinding te ervaren. Deze digitale ruimtes hebben ook hun beperkingen,

"zoom-vermoeidheid" is nu een legitiem symptoom. We missen authentieke connecties, en dan vooral jonge mensen, die in een levensfase zitten waarin gemeenschap en leeftijdgenoten zo belangrijk zijn om hun identiteit te helpen vormen.

De meeste van deze digitale ruimtes vragen om een concrete manier van communiceren: chatten op Facebook over je dag of het bijwonen van lessen via videochat. Zelden krijgen mensen

nog de kans om hun ervaringen te delen via een meer symbolisch, artistiek medium, zoals schilderen, dansen of theater.

Velen zullen het ermee eens zijn dat deze vorm van communicatie even belangrijk is, aangezien de meesten van ons de kracht van kunst al eerder hebben ervaren, hetzij door het te consumeren, hetzij door het te creëren. Er is iets diep bevrijdend in het loslaten van een vaste rationele manier van

communiceren en delen van zichzelf te tonen die niet in rechte lijnen kunnen worden samengevat.

In deze Virtual Reality sessies creëren we niet alleen een product, maar reflecteren we ook op de context en het creatieve proces zelf. Wanneer je je onderdompelt in digitale ruimtes, vervagen de grenzen tussen

ruimtes, tussen fysiek en digitaal, tussen de binnen- en buitenwereld. In de gedigitaliseerde wereld van vandaag wordt het steeds belangrijker om voor jezelf duidelijke grenzen te stellen en gezonde manieren te vinden om deze grenzen te exploreren.

De vraag is steeds wanneer ondersteunt technologie authentieke en duidelijke communicatie en wanneer niet?

In de huidige gedigitaliseerde wereld is het belangrijk om voor jezelf duidelijke grenzen te leren stellen en gezonde manieren te vinden om deze grenzen te exploreren

Ons materiaal ten dienste van Brusselse scholen en verenigingen

100 laptops voor je schoolproject? Een fluitje van een cent!

Digibib is een gratis uitleendienst met digitaal materiaal voor scholen en verenigingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

JEUGD ■ Tijdens de eerste maanden van de corona-crisis heeft Maks vzw subsidies gekregen voor de aankoop van 250 laptops van de Minister van Jeugd en Brussel, Benjamin Dalle en de Staatssecretaris Van Jeugd Pascal Smet, met als doel ze uit te lenen aan jongeren die thuis geen computer hadden.

Via het Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG) kregen we ook oude laptops en ander digitaal materiaal.

Dit aanbod overtrof ruimschoots onze eigen behoefte, ook omdat niet al het materiaal op hetzelfde moment binnen Maks vzw gebruikt wordt. Vandaar onze vraag aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, dienst Jeugd om het initiatief van een Brusselse digitale bibliotheek te ondersteunen.

Scholen en verenigingen hebben niet de nodige middelen om materiaal aan te kopen dat ze maar een paar weken per jaar gebruiken.

Staatssecretaris voor Jeugd en Cultuur, Pascal Smet keurde het subsidiedossier goed en op 2 juni is Digibib officieel van start gegaan.

Vanaf nu kan een Brusselse chirogroep gratis een drone of een camera lenen bij ons om mee te nemen op kamp, maar ook de leerkracht die een digitale activiteit met de klas organiseert of gewoon een fotoshoot wil doen kan bij digibib terecht.

Het was meteen ook een mooie kans voor het Grafisch Bureau van Maks vzw om dit concept uit te werken en ervoor te zorgen dat gebruikers op eenvoudige wijze het materiaal kunnen opzoeken in de online catalogus. Wanneer een aanvraag binnenkomt helpt ons expertenteam ook om het juiste materiaal voor de activiteit te kiezen en zet alles netjes klaar om te worden opgehaald.

Op 7 maanden tijd werden zo al meer dan 70 interne en externe activiteiten voor digitale inclusie voorzien van het nodige materiaal.

Het is ook belangrijk te weten dat onze ICT support dienst de ontlener bijstaat in het maken van de juiste keuze qua materiaal om zijn activiteit zo goed mogelijk te ondersteunen. Indien no-

Een greep uit ons aanbod

Laptops en tablets

Elke laptop is standaard uitgerust met Scratch 3 offline, Makecode Microbit, Kodu, Mindstorms education NL + FR, Arduino Ide, Mblock, Unity + Visual Studio en Minecraft Windows 10. Ook de tablets zijn uitgerust met een hele reeks creatieve softwareprogramma's en er kunnen er toegevoegd worden op eenvoudige aanvraag. Ons IT Support team staat je bij met advies.

Scholen en verenigingen hebben onvoldoende middelen om materiaal aan te kopen dat ze maar een paar weken per maand gebruiken

Ozobot

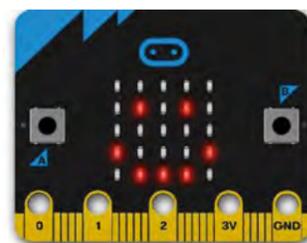
De Ozobot is een educatieve robot die je kan programmeren door het tekenen van lijnen en kleurcodes. Hij kan ook digitaal geprogrammeerd worden. Het is een laagdrempelig concept waardoor de Ozobot wereldwijd razend populair is. Hij maakt jong en oud enthousiast om te programmeren.

dig installeren we zelf bijkomende software op vraag van de klant, zowel op de PC's als op de tablets.

Ook het Filem'On festival leende materiaal uit en Hilde Steenssens schreef ons het volgende berichtje: "Bij deze willen we jullie heel hartelijk bedanken voor de uitleen van de materialen en jullie vriendelijke hulp bij het gebruik ervan voor het Filem'On festival."

De materialen zijn bijzonder nuttig, zonder deze zouden we niet zoveel kinderen kunnen bereiken, want de huur of aankoop zou veel te duur zijn voor ons. De Digibib is een noodzakelijk en fijn initiatief."

www.digibib.info

Microbit

De Microbit is een mini-computer, ontworpen om kinderen de basis van coderen bij te brengen. Hij heeft maar enkele bedieningsknoppen en een 5x5 led matrix beeldscherm dat in verschillende talen kan worden geprogrammeerd. Microbit is niet meer weg te denken uit het STEM onderwijs, de mogelijkheden zijn eindeloos.

Scottie Go!

Ook Scottie Go! is een innovatief, creatief en educatief spel waarmee kinderen leren programmeren. Het is een unieke combinatie van een interactieve mobiele app en fysieke kartonnen tegels, waardoor het spel extra leuk is.

Hoe ontleneren

Ontlenen is heel eenvoudig: als je deel uitmaakt van een school of een VZW in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan je een profiel aanmaken via de website www.digibib.info en krijg je meteen toegang tot de catalogus en een formulier waarop je kan aangeven welk materiaal je nodig hebt en wanneer.

Als je wat extra hulp kan gebruiken bij het kiezen van het juiste materiaal kan je je vraag stellen in het aanvraagformulier en dan zullen onze ICT-specialisten je contacteren om

samen met jou te bekijken wat je precies nodig hebt. Zij kunnen ook op eenvoudige aanvraag bepaalde software installeren. Jullie spreken vervolgens een datum en uur af waarop het gehuurde materiaal kan worden opgehaald in onze kantoren in de George Moreauststraat 110 in Anderlecht. Na het ontleneren breng je het materiaal terug in de oorspronkelijke staat en kijken wij na of alles in orde is. Je kan telkens ontleneren voor een periode van maximaal 3 weken, en dat tot 8 keer per jaar of voor een totale periode van 15 weken.

Werkplekieren in de sociale economie

Al doende leren bij Maks

Bij Maks vzw geven we jonge werkzoekenden en werklozen die zich willen herscholen de kans om via inschakelingstrajecten een job te leren, onder begeleiding van een coach en een team dat met hen een persoonlijk ontwikkelingsplan schrijft. Op regelmatige basis wordt er geëvalueerd en bijgestuurd. We zorgen er voor dat ze op het einde van hun traject een mooi portfolio en een CV op zak hebben om te solliciteren en hun professioneel plan alle kansen te geven.

Inschakelingstraject werkzoekenden

OPLEIDING ■ 29 werkzoekenden zijn in het voorbije jaar van start gegaan bij Maks vzw in een werkervaringstraject. Ze kozen voor een job als administratief medewerker (1), schoonmaker (3), onthaalbediende (5), webontwerper (2), grafisch ontwerper (6), multimedia-animator (8) of PC-technicus (4). Op die manier geven ze een nieuw elan aan hun eigen carrière.

Op de werkvloer leer je niet alleen door de interactie met klanten of cursisten, maar je werkt ook in een goed draaiend team. Bovendien krijg je begeleiding en feedback van je coach.

Het gaat niet om het oplossen van vraagstukken of verzonden problemen, je staat in de praktijk en je moet bepaalde diensten leveren in real time.

We proberen via inschakelingsbanen 3 vaardigheden aan te scherpen

- Het werken binnen een team om je soft skills te ontwikkelen: We focussen op probleemoplossend leren denken, het verbeteren van je communicatieve vaardigheden, autonoom leren werken en flexibiliteit tonen.
- Het aanleren van job-specifieke kennis, zoals technologische kennis en gangbare praktijken binnen een vakgebied.

- Zelfkennis en persoonlijke ontwikkeling: We bepalen een persoonlijk ontwikkelingsplan, bieden workshops aan (zoals digitale storytelling, verbindende communicatie of inspirerend coachen), maken een online portfolio of filmen een video-cv, en leren een motivatiebrief schrijven.

Elke persoon werkt in een team onder leiding van een ervaren coach. De coach geeft feedback en helpt om nieuwe vaardigheden te oefenen en te ontwikkelen.

Het recht om fouten te maken en het leren zoeken naar oplossingen zijn twee essentiële aspecten van dit traject.

Alhoewel deze werknemers vaak niet zo geschoold zijn, zitten ze vol talent en ervaring. Bij de aanwerving kijken we vooral naar hun potentieel om te leren en hun motivatie om mee te werken aan onze digitale inclusie doelstellingen. Zij worden "agents of change" die de sociale en digitale integratie in onze Brusselse wijken gaan verbeteren, vooral in de Kanaalzone met focus op Oud-Molenbeek en Kuregem.

Vallen en opstaan

Bij Maks vzw ligt de nadruk op het samenwerken om van elkaar te leren. We leren samen van onze fouten, we zoe-

Bij Maks ligt de nadruk op samenwerken om te leren. We leren samen van onze fouten, we zoeken naar oplossingen en we proberen dingen te verbeteren door ze anders aan te pakken

ken naar oplossingen en we proberen dingen te verbeteren door ze anders aan te pakken. We stimuleren betrokkenheid, nieuwsgierigheid en de wil om te leren, en steunen onze personeelsleden in opleiding waar nodig. Succes zorgt voor een groeiend zelfvertrouwen dat aan de basis ligt van nieuwe successen.

Niet alleen de financiële zekerheid van een arbeidscontract biedt hen steun, maar we proberen er ook voor te zorgen dat eventuele persoonlijke problemen kunnen aangepakt worden, door bv. onze netwerken met gespecialiseerde diensten aan te spreken in geval van huisvestingsproblemen, geestelijke of lichamelijke gezondheidsproblemen of schulden.

De directie en de leidinggevenden besteden veel aandacht aan een goed georganiseerde en gezonde werkomgeving om de werknemers alle kansen te geven om hun job in de beste omstandigheden te leren en uit te oefenen. Het draagt ook bij tot het aanleren van goede gewoontes en het bevorderen van een professionele ingesteldheid.

Deze aanpak stimuleert onze impact en draagt bij tot onze missie, nl. het verkleinen van de digitale kloof in onze buurten en hierdoor de kansarmoede van haar bewoners te bestrijden.

Wat is een inschakelingscontract?

Tijdens onze inschakelingscontracten van 1 of 2 jaar kan je zowel je vaardigheden opkrikken als relevante beroepservaring opdoen.

Dit kan op verschillende manieren: een Artikel 60-contract (in partnerschap met het OCMW) of een ECOSOC- of GESCO-contract voor een eerste job (in partnerschap met ACTIRIS). Onze doelgroepmedewerkers worden doorheen hun leerproces begeleid door hun coach en door een ontwikkelaar leerbeleid. We denken samen na over het best passende opleidingstraject en maken een loopbaanplan met daarbijhorende leerdoelen die hun huidige competentieprofiel zullen aanvullen. Het traject omvat eerst een observatiefase, dan 2 bijsturingsmomenten van het persoonlijk ontwikkelingsplan, maar ook 3 formele evaluatiemomenten. Zo zorgen we ervoor dat deze medewerkers relevante ervaring opdoen en klaar zijn voor de arbeidsmarkt.

Digitale Storytelling “Maak een handleiding van jezelf”

7 aspecten van coachend leren

OPLEIDING ■ Maks vzw heeft een zeer divers personeelsbestand, ze komen van overal ter wereld en hebben duizend en één invalshoeken. Deze verschillende standpunten en ideeën maken onze rijkdom. Maar af en toe is het goed om stil te staan bij al dat talent.

In de zomer organiseert Maks vzw traditioneel de workshops digitale storytelling voor haar eigen personeel. Het doel is zelfreflectie stimuleren en aan teambuilding doen. We klutsen alle teams door elkaar en alle personeelsleden nemen deel. Het thema van dit jaar was: Maak een handleiding van jezelf.

Een tiental personeelsleden kregen eerst een vijfdaagse opleiding als facilitator digital storytelling, zodat ze op hun beurt de workshops met hun collega's konden begeleiden. Naast de traditionele dixit-kaarten om verhalen te vertellen, was de eerste opdracht: vergelijk jezelf met een huishoudelijk

Eén deelnemer vergeleek zichzelf met een koffiemachine, een andere collega met een wolf

apparaat of een andere machine. Het werd een koffiemachine of een camera. Een collega identificeerde zichzelf met een wolf.

Essentiële handleiding

De tweede opdracht was: ga eens op zoek naar de verschillende elementen die essentieel zijn voor een handleiding: hoe moet je deze machine installeren, wat doe je bij technische storingen, wat als de machine tilt slaat, wat heeft de machine nodig om vlot te draaien?

Allemaal vragen die uiteindelijk leiden tot meer dan zestig digitale verhalen, maar ook collega's die nu weten dat je af en toe nood hebt aan een babbel of een sterke koffie. Dat je af en toe stoom moet af laten bij veel stress.

En op het einde van de opleiding wisselen we de verhalen uit tijdens een toonmoment onder collega's en is het tijd voor veel applaus en een echt Maks vzw feestje met alles erop en eraan.

OPLEIDING ■ Onze coaches zijn opgeleid volgens de principes van het “inspirend coachen” van Jef Clement. Daarbij is het doel het leren te bevorderen door bewustmaking en actie van de lerende. Coaching is er om je te helpen leren. Het helpt je om doelen, realiteit, middelen, opties en actieplan concreet vast te stellen. Er zijn 7 aspecten:

1 VERKENNEN

Je coach is nieuwsgierig, empathisch, stelt vragen, herformuleert je antwoorden, luistert naar je gevoelens, hoort je en probeert je te begrijpen.

2 WAARDEREN

Je coach waardeert en valoriseert je inspanningen en successen, hij zal je sterke punten onderstrepen.

3 CONFRONTEREN

Je coach geeft eerlijk feedback na elke activiteit en stimuleert de bewustwording van je ontwikkelingsmogelijkheden.

4 UITDAGEN

Je coach moedigt je aan om kleine uitdagingen aan te gaan, of om iets nieuws te durven, door je te steunen en door je het recht te geven fouten te maken en naar oplossingen te zoeken.

5 INSPIREREN

Je coach vertrekt van wat je enthousiast maakt, hij verkent je mogelijkheden, hij vraagt je naar je successen uit het verleden, hij stelt inspirerende vragen, hij coacht “naar” innovatie en creativiteit, hij nodigt je uit om te ontdekken.

6 VERWELKOMEN

Je coach schept ruimte voor dialoog, hij laat je je gevoelens uiten, en uit de zijne. Hij aanvaardt je angsten, onzekerheden, verdriet of twijfels... Hij erkent en aanvaardt deze weerstanden om ze te overwinnen.

7 ONTSPANNEN

Je coach ondersteunt, gebruikt zijn ademhaling om te ontspannen, gebruikt humor en bevordert het welzijn maar ook een klimaat van vertrouwen en veiligheid.

Van jakhals naar giraf

OPLEIDING ■ Maks vzw organiseert een jaarlijks terugkerende (interne) basiscursus Verbindende Communicatie voor haar medewerkers. In 2021 volgden 23 medewerkers de training.

In deze vormingsreeks “Verbindende Communicatie” krijgen medewerkers inzicht in hoe communicatie werkt en hoe conflicten ontstaan.

Verbindende Communicatie is gebaseerd op het model van Marshall Rosenberg rond Geweldloze Communicatie. Het is een manier om vanuit contact met jezelf te communiceren met anderen, gericht op het vervullen van ieders behoeften, het vermijden van oordelen en verwijten en het onderscheiden van behoeften en strategieën.

Tijdens deze vierdaagse wordt er praktisch en ervaringsgericht aan de slag gegaan met levensechte situaties en oefeningen. Na de

vierdaagse beschikt iedere medewerker over bruikbare tools en inzichten inzetbaar in het contact met collega's, team, coördinator, doelgroep en (samenwerkings)partners.

Verbindende Communicatie is meer dan een techniek, het is een manier van zijn, denken en van in het leven staan. In deze basistraining laten we je ervaren hoe deze veranderende mindset je leven kan verrijken.

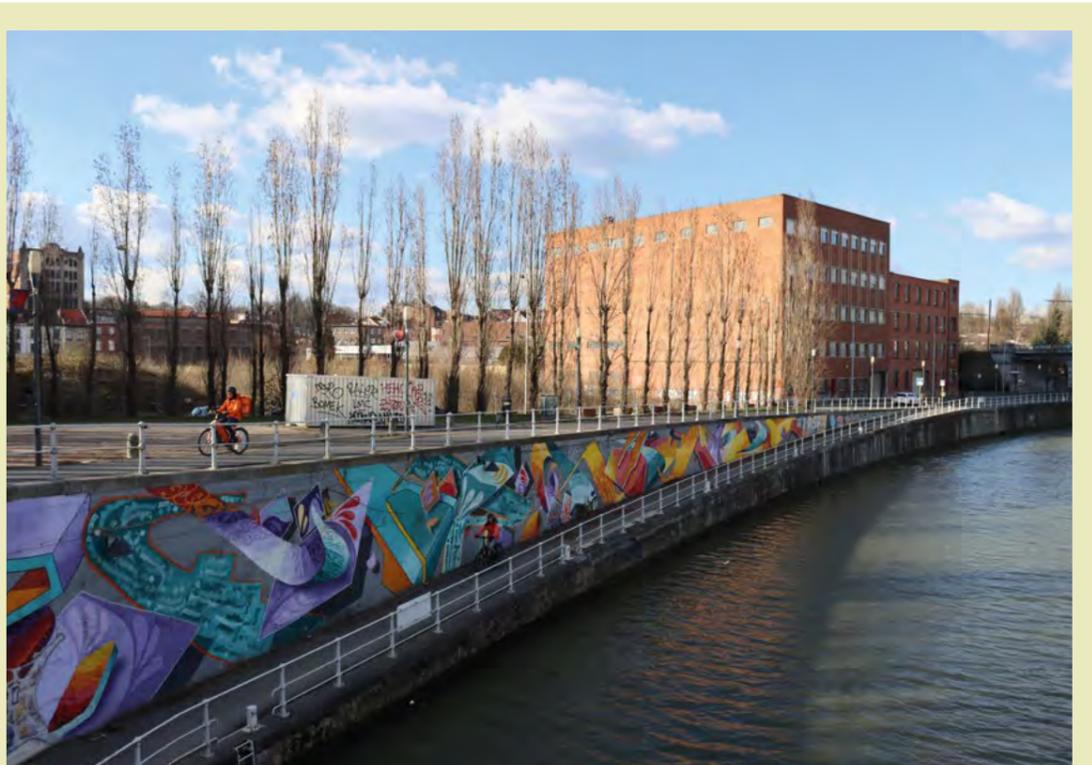
- Medewerkers worden zich meer bewust van de manier van communiceren van zichzelf en de ander en de effecten ervan
- Men leert onderscheid maken tussen waarneming en interpretatie
- Men leert eigen gevoeligheden (en triggers) herkennen en benoemen
- Men oefent in authentiek en helder uiten

- Men oefent op empathisch luisteren
- Men leert duidelijk en concreet te verzoeken (weg van eisen en bevelen)
- Men leert conflicten bespreken met als doel te komen tot een win-win oplossing waar eenieder zich goed bij voelt

Via de training Verbindende Communicatie poogt Maks vzw bij te dragen aan meer levensplezier, efficiëntie en welbevinden op de werkvloer omdat er samengewerkt wordt vanuit gelijkwaardigheid en wederzijds respect. In 2022 zullen we extra investeren in coachings per team opdat de medewerkers het 'geleerde' werkelijk kunnen integreren in de dagdagelijkse werking van Maks vzw.

“We leren onze kinderen in vakjes denken, oordelen en vergelijken (jakhals) in plaats van stil te staan bij hun gevoelens en noden (giraf)

MARSHALL ROSENBERG
Grondlegger van geweldloze communicatie

■ Graffiti in de Kanaalzone van Anderlecht als bron van inspiratie.

De visie van Maks vzw in een permanente fototentoonstelling

OPLEIDING ■ Een tijdje terug her-nieuwde Maks vzw zijn visietekst. Niet dat de visie veranderde, maar de digitale kloof van 20 jaar terug is niet meer de digitale kloof van vandaag.

Tijdens een personeelsvergadering merkte een collega op dat je wel heel goed moet zoeken om de visie van Maks vzw terug te vinden. De muren van onze gebouwen moeten de visie uitstralen. Het idee van een permanente fototentoonstelling zag het licht.

Een tiental vrijwilligers onder het personeel zette zich hiervoor in onder leiding van Han Soete, lesgever foto-

Een aantal personeelsleden gingen aan de slag om verrassende beelden te maken die onze visie uitdragen, onder begeleiding van een fotograaf

grafie. Na een basisopleiding fotografie gingen collega's op pad om de meest verrassende plaatjes te schieten. Tijdens de personeelsvergadering in juni kregen alle personeelsleden de foto's te zien en gaven ze er feedback op. We vonden het immers leuk om niet alleen de foto's te publiceren maar ook om de commentaren te zien.

Maar wanneer we de muur onder de loep namen, zagen we dat een likje verf broodnodig was. Een fototentoonstelling op vuile muren oogt niet echt mooi. We contacteerden een aantal sociale projecten, maar corona stak een stok in de wielen. Maar nadien was Fix vzw onze reddende engel.

Het grafisch bureau: A digital dream written with a goal

Talent ontwikkelen op de werkvloer

GRAFISCH BUREAU ■ Het Grafisch Bureau is een afdeling van Maks vzw die via werkpleklers aan kortgeschoolde werkzoekenden de mogelijkheid biedt om zich als infografist of webdesigner te scholen. Doel is hun kansen te verhogen op een vaste job in de arbeidsmarkt.

Het Grafisch Bureau is een springplank naar regulier werk. Gemotiveerde aspirant vormgevers en web developers kunnen bij het bureau voor één tot twee jaar aan de slag in een echte werkomgeving. Tijdens hun periode bij Maks vzw bereiden ze hun professionele toekomst voor. Zij leren op de werkplek omgaan met echte klanten, professioneel materiaal en strakke deadlines. Vertrekpunt is een individueel inschakelingsplan en eindpunt is een portfolio met realisaties voor klanten. Feedback en evaluatie op hard- en soft skills zijn de twee sleutelwoorden.

Elke opdracht van een klant wordt in de professionele handen gelegd van onze coaches Hamadou Ka, Johan Serck en Bart De Troy die gepokt en gemazeld zijn in de grafische sector en de IT-wereld. Zij begeleiden de aspiranten bij het uitvoeren van deze opdrachten en worden daarin bijgestaan door Cornelia Neuner, verantwoordelijke voor verkoop en klanten.

Werkpleklers: het traject

Tijdens hun traject bouwen onze mensen in opleiding een portfolio uit, de basis voor hun persoonlijke website. We stippelen samen het leertraject uit en tijdens geplande intervallen organiseren we feedback, evaluaties en indien nodig bijsturing. Op het einde van hun traject gaan ze actief op zoek naar vacatures, in samenwerking met de trajectbegeleider. Ze leren een motivatiebrief te schrijven, een geschikt CV op te stellen of maken een video-CV.

Een leertraject op maat, met feedback, evaluaties en bijsturing zorgt voor meer kans op een succesvolle uitstroom

Tijdens de werkervaring leggen we de nadruk op technisch meesterschap, zoals de relevante software - hun gereedschap - beheersen. Daarnaast besteden we ook aandacht aan typografie, het maken van een drukklare pdf, de archivering van hun productie en registratie van de werkuren. Dit zijn immers sleutelcompetenties die het verschil maken wanneer je een job zoekt. Er is weliswaar altijd een spannings-

■ Het grafisch bureau doet inspiratie op

veld tussen kwaliteit, snelheid en budget, de drie pijlers van elk project. Maar we mikken er in de eerste plaats op kwalitatief goed werk te leveren en pas daarna op snelheid van uitvoering en productieritme te trainen.

Dat is niet altijd makkelijk. Tijdens een creatief proces botsen onze personeelsleden in opleiding telkens op hun eigen grenzen. Bij het bureau stimuleren we de mensen om deze te verleggen door begeleiding, advies en ruimte te geven. Zij treden uit de geborgenheid van het werkpleklers en stapje voor stapje klimmen ze omhoog.

Het is een proces van vallen en opstaan. Een proces in verschillende stappen: intensieve begeleiding bij de start, ondersteunend coachen en uiteindelijk de tocht naar autonoom werk in samenspraak met collega's.

Sinds 1999 heeft het Grafisch Bureau een onmiskenbare groei gekend. We organiseren werkervaring, onderwijs, aangepast werk en coaching voor mensen die ver van de arbeidsmarkt staan. Vandaag kunnen we met fierheid stellen dat een gemiddelde van 60% van hen een baan vindt binnen de 6 maanden nadat zij het traject gevolgd hebben.

Bij Maks Grafisch Bureau leerde ik beter samenwerken in een team. Ik heb mijn visie op grafisch onderzoek en werk verder kunnen ontwikkelen en mijn kennis van de software programma's verbeterd dankzij de vaardigheden van al mijn collega's.

GONZAGUE DE LA SERNA

Grafisch Bureau Maks is mijn eerste werkervaring. De arbeidsmarkt eist verantwoordelijkheid, ernst, stiptheid en doorzettingsvermogen. Bij Maks moet je professioneel en verantwoordelijk zijn, maar er is een goede verstandhouding tussen de collega's. Een fout maken op het werk is niet fataal, maar een moment om te leren.

MEHDI BENBOUBKER

Mijn ervaring was zeer positief. Ik kreeg de kans aan diverse projecten te werken. Ik leerde nieuwe technieken, ideeën en mogelijkheden. De collega's zijn heel aardig en vriendelijk en altijd bereid hun ervaringen te delen en je te helpen. Dit is zeer geruststellend en geeft een gevoel van goed omringd te zijn. Dank aan het hele team!

AGNIESZKA BALACHOWSKA

Bereik je doelgroep met de juiste communicatiestrategie

Vergroot je sociale voetafdruk

Het Grafisch Bureau Maks levert niet alleen een professionele opmaak afgestemd op jouw doelgroep, als partner verhogen wij ook jouw sociale voetafdruk. Twee vliegen in één klap.

Maks vzw Grafisch Bureau bouwde expertise op in inclusieve communicatie met kwetsbare doelgroepen. Het is eenvoudig: we scholen mensen uit de doelgroep om tot grafisten/webdesigners en vragen hen voortdurend om stil te staan bij wat inslaat bij 'peers'. Verder hebben we op elk moment "testgroepen" in huis die voor de nodige feedback kunnen zorgen.

Deze expertise versterkt de communicatie van onze klanten/partners zodat wij hun sociaal business model en communicatiestrategie kunnen versterken met onze grafische concepten. Multi-media en sociale media zijn flink in opmars, ook in onze sector. Het is essentieel om cross-media kanalen te zoeken die de boodschap via de juiste weg naar de doelgroep brengt. Dit vergroot immers de impact.

Maks vzw Grafisch Bureau kiest voor initiatieven die de solidariteit en sociale cohesie bevorderen. Niet voor niets leest onze baseline als "design voor het goed doel".

Onze ambitie berust op twee belangrijke beginselen: iedereen een kans geven en zorgen voor een "duurzame" klantrelatie. De grafische producten beantwoorden aan een hoge kwaliteit. Klanttevredenheid is een voortdurende bezorgdheid.

Realisaties

Wij zoeken partners die ons vuur en enthousiasme voor creativiteit en sociale vooruitgang delen. Maar waarom er alleen over praten als we er ook mee bezig kunnen zijn? Geef jij ook aan getalenteerde mensen de kansen om te groeien en samen met hen kwaliteitsvol werk te leveren?

Klanten van het Grafisch Bureau in 2021

COSMOS VZW

Website maintenance: Driemaandelijkse backups en updates.

GEMEENTE ANDERLECHT

Dikkemerci video

Opname en montage van een kortfilm om vrijwilligers te bedanken voor hun werk. De Cultuurdienst, Jeugdendienst en Bibliotheek van Anderlecht en het gemeenschapscentrum De Rinck wensen een dikke merci aan alle vrijwilligers in Anderlecht!

Proper Peterbos

Logo ontwerp en affiche gebaseerd op het logo.

Radio 1070

Ontwerp, layout en drukwerkbegeleiding van een affiche voor Radio 1070, een met de buurtbewoners radiomakende caravan op het Jorez plein tijdens de zomer.

JEUGDHUIS ALHAMBRA

Ontwerp, layout en drukwerkbegeleiding van een flyer voor fotocursus en -tentoonstelling.

FEBIO

De website herstellen en terug online zetten.

MEDIKUREGEM

Ontwerp, layout en drukwerkbegeleiding flyer voor het project Mindful zingen van Medikuregem.

CAD DE WERKLIJN

Naamkaarten layouts en in druk sturen op basis van bestaande template.

BRUKSEL BINNENSTEBUITEN

Stapstad logo redesign

Stapstad is bij Brussel Binnestebuiten het label voor rondleidingen voor kinderen en jongeren. In schoolverband, maar net zo goed in andere groepen of met de familie. Omdat Stapstad vanaf 1 juli 2021 een onderdeel werd van Brussel Binnestebuiten, moest het stapstad logo aangepast worden.

VERTROUWESCENTRUM KINDERMISHANDELING

Kindreflex.be website onderhoud, backups en updates

DE SCHAKEL

Website onderhoud, backups en updates

POSITIVE LIFE HEALTH

Website van loopbaancoach ontwerpen en ontwikkelen.

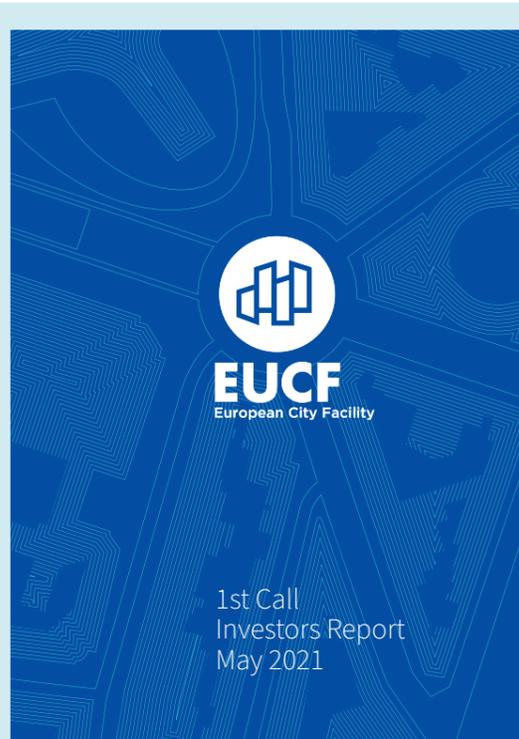
DREAMS PROJECT

Website backups en updates

EUROPEAN FESTIVALS ASSOCIATION

Video Perform Europe

Montage van een korte Video teaser voor Perform Europe
Eye2Eye magazine winter 2021
Vier keer per jaar wordt een nieuwe editie van de site opgemaakt. Website update en opleiding van de klant om de site te kunnen beheren.

■ Potentiële investeerders aanspreken via een heldere, zakelijke layout.

■ Een directe en no-nonsense aanpak voor aannemers op een beurs.

Klimaatactie in nieuw kleedje

GRAFISCH BUREAU ■ Climate Alliance deed in 2021 ook beroep op het grafisch bureau van Maks vzw. Deze koepel van Europese lokale overheden onderneemt actie tegen klimaatverandering. Opdracht voor het grafisch bureau: Professionaliseer onze communicatie.

De Climate Alliance (CA) is het grootste Europese stedelijk netwerk dat actie onderneemt tegen klimaatverandering. De Europese koepelorganisatie telt ongeveer 1800 leden. Van kleine gemeenten tot grootsteden en regionale overheden. Vaak in samenwerking met niet-gouvernementele organisaties. Voor CA is klimaatverandering een globale uitdaging die lokale oplossingen vereist. CA onderneemt verschillende initiatieven rond hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en energiebesparing.

In de zomer van 2021 contacteerde Masha Tarle, communicatieverantwoordelijke voor Climate Alliance, het Grafisch Bureau van Maks vzw. Zij had in een andere job al samengewerkt met Maks vzw en had vertrouwen in het grafisch bureau. De sociale dimensie van onze werking is enorm belangrijk voor Climate Alliance. Het Grafisch Bureau biedt kortgeschoolde werkzoekenden

een kans om werkervaring op te doen in de grafische sector en een portfolio samen te stellen van hun uitgevoerd werk.

Ik beveel Maks aan voor het contact, de budgetten en het gemotiveerde team

MASHA TARLE
Communication and Projects
Coordinator Climate Alliance

Masha zat wat verveeld met enkele rapporten, nieuwsbrieven en andere documenten. Documenten met veel wetenschappelijke cijfers en verwijzingen naar Europese regelgeving. Moelijke literatuur voor lezers met uiteenlopende profielen. Dit was de eerste uitdaging voor onze vormgevers in opleiding. De juiste foto

of illustratie op een rapport of advertentie moet niet alleen de boodschap samenvatten, een goed beeld zal ook je lezer uitdagen, verleiden of intrigeren. Een beeld raakt je persoonlijk en creëert empathie. De tweede uitdaging was om het cijfermateriaal overzichtelijk, leesbaar en makkelijk verteerbaar te maken.

Verder kies je voor een layout met de juiste toon. Potentiële investeerders spreek je aan in een heldere, zakelijke stijl zonder toeters en bellen. Aannemers op een bouwbeurs appreciëren een directe no-nonsense aanpak. Een nieuwsbrief die zo veel mogelijk burgers op de hoogte wil brengen van renovatiepremies vereist een toegankelijke aanpak. Dit vertaalt zich grafisch in gepaste typografie, kleurenpalet en paginaopmaak.

Het Grafisch Bureau loste de verwachtingen van Climate Alliance volledig in. Masha apprecieerde vooral de tijdige antwoorden en de kwaliteit van het geleverde werk. Ze twijfelt dan ook niet om het bureau aan te raden bij anderen: 'Ik zou jullie aanbevelen voor het gemakkelijke contact, de betaalbare budgetten en het gemotiveerde team dat het verschil wil maken. Ik was vooral tevreden over de nieuwsbrieven. Die zagen er fantastisch uit.'

European Festivals Association

"Het is altijd een genoegen om met Maks vzw te werken. Het team is responsief, veelzijdig - ze ontwikkelen en creëren websites, video's, e-magazines - en zeer professioneel. De European Festivals Association heeft met Maks vzw een echt partnerschap ontwikkeld dat in de toekomst nog veel mooie projecten zal opleveren."

KENTERING

Logo ontwerp

SEO consulting: tips en tricks om de referencering van de site te bevorderen.

BRASSA

Brassa is een culturele non-profit organisatie gevestigd in Brussel. Haar doel is de menselijke uitwisseling te bevorderen, door middel van artistieke projecten gebaseerd op gedeelde ervaringen.

Logo
logo en huisstijl ontwerp

Folder
Ontwerp, layout en drukwerkbegeleiding presentatiefolder
Facebook

Social content ontwerp Newsletters

Ontwerp en ontwikkeling van de e-mailing template

CHEZ NOUS

Chez nous - Bij Ons is een dagcentrum dat zijn deuren openstelt voor de meest gemarginaliseerde mensen in het Brussels Gewest.

Website coming soon page

Ontwerp en development van de Coming Soon pagina, in afwachting van een nieuwe website.

RWDM GIRLS

RWDM Girls is een voetbalclub met een werking gelegen in en rond Molenbeek,

die alle meisjes de kans wil geven om te voetballen. Ze doen extra inspanningen om meisjes uit kansarme gezinnen en kwetsbare buurten toe te leiden naar hun clubwerking.

RWDM Girls Newsletter

Nieuwsbrief template ontwerpen en coderen voor Mailchimp.

CLIMATE ALLIANCE

EUCF Reports

Brochure ontwerpen en layouts.

Padova Newsletters

Nieuwsbrief ontwerp en layout

Falco Postcard & Banner

Ontwerp en layout van een postkaart en banner voor beurs

Maks vzw zet in op groei en bouwt zijn ondersteunende diensten uit

Meer jongeren en volwassenen begeleiden naar een hogere digitale geletterdheid, nog meer talent mogen ontwikkelen in Kuregem en Oud-Molenbeek, nog meer initiatieven als de Digibib op de rails zetten en verder uitbouwen. Dat zijn de ambities voor de volgende jaren.

Wat zette jou ertoe aan om bij MAKS aan de slag te gaan?

Heel simpel: de missie. Ik ben me er zeer van bewust dat ik uit een eerder bevoorrechte laag uit de maatschappij kom en ik wil de kennis en talenten die ik heb kunnen ontwikkelen inzetten voor de missie van Maks vzw. Ik ben het digitale zeer genegen – ik heb jarenlang in IT gewerkt - en geloof ook echt dat digitale geletterdheid een groot verschil kan maken. Toegang tot die digitale wereld voor iedereen makkelijker maken werkt echt democratiserend.

De grootte van de organisatie en waar ze stond in haar ontwikkeling waren andere aantrekkelijke factoren. Ik heb in het verleden bij twee andere, kleinere VZW's in het Brusselse gelijkaardige functies uitgeoefend. Het leek er dus op dat mijn hele professionele parcours me perfect heeft klaargestoomd voor deze uitdaging (lacht).

Wat viel je meteen op?

Een nieuwe job is altijd een beetje een sprong in het duister natuurlijk, alle gesprekken die je vooraf mag gehad hebben ten spijt. Wat meteen wel duidelijk was is dat er meer nood is aan structuur binnen de organisatie. Maks vzw heeft de perfecte grootte om dankzij een paar kleine draaien aan de knoppen toch een grotere impact te bewerkstelligen zonder voor al te grote organisatorische uitdagingen te staan.

VZW's worden in hun begindagen heel hard gedragen door passie en gedrevenheid. Dat is dan vaak meer dan voldoende om alles op de achtergrond goed te laten draaien. Maar er is altijd een moment waarop dat niet meer volstaat. Omdat de grootte van de vzw vraagt om andere processen en om het professionaliseren en formaliseren van die processen. Een hele normale evolutie dus, en laat het nu net dat zijn waar ik heel blij van wordt.

Kan je een voorbeeld geven?

Na een paar weken observeren en luisteren naar het onthaalteam heb ik samen met hen een deel van hun werking aan het onthaal op een simpele manier gedigitaliseerd. We centraliseerden alle inschrijvingen in één systeem om een beter zicht te krijgen op ons doelpubliek en fouten te vermijden door het overzetten van gegevens tussen verschillende systemen. Het mooiste daar was niet het resultaat zelf maar wel dat het team volop groeikansen kreeg. Nu zien hoe zij het project verder dragen en professionaliseren geeft niet alleen voldoening, het is vooral zeer waardevol. Win voor de organisatie, voor het team en voor onze cursisten en doelpubliek.

Bij Maks vzw omkaderen we ook permanent een 30-tal inschakelingsbanen en dat zorgt ook voor een aantal

Passie voor mensen en organisatie

Op vijf jaar tijd verdubbelde Maks vzw haar effectief tot 80 medewerkers. En de ambities voor de toekomst zijn groot. Dat vraagt een verdere professionalisering van de organisatie. Phaedra Laermans werd aangeworven als onderdirecteur en Teambouwer Administratie en Logistiek.

interessante uitdagingen qua vorming en begeleiding terwijl we tezelfdertijd natuurlijk onze missie willen realiseren. Het is alvast een interessante evenwichtsoefening.

Jouw functie gaat nogal breed, hoe ervaar je dat?

Ik heb alle ondersteunende diensten onder mijn hoede, inderdaad. Het gaat dus om diensten die nooit in de vuurlinie staan maar er voor zorgen dat anderen hun job zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren. Hoe breder de verantwoordelijkheden, hoe holistischer de aanpak mogelijk is. Hoe degelijker

de oplossingen, hoe hoger de impact. Wanneer al deze ondersteunende diensten onder dezelfde hoed vallen is het makkelijker om mogelijke kruisbestuivingen te zien en te kunnen initiëren. Ondersteunende diensten hebben het imago geen toegevoegde waarde te bieden, ik zie dat heel anders: het gaat er

om de meest efficiënte middelen te bieden aan onze medewerkers zodat we ons sociaal doel kunnen verwezenlijken en groeien zonder al te veel groeipijnen.

Maak dat eens concreet?

Neem Samuel, die de jeugdwerking leidt. Ik zie het als mijn taak dat hij voldoende ruimte heeft zodat hij zich op zijn kerntaken kan concentreren. Dat kan bijvoorbeeld al door te zorgen voor een solide en duidelijk recrutings- en selectieproces. Dat gaat dan over onboarding van nieuwe werknemers, middelen voorzien om die mensen op te leiden maar ook dat we hem helpen subsidiedossiers in te dienen en de financiële verantwoording achteraf netjes op tijd en foutloos wordt opgeleverd. De ambitie voor 2022 is trouwens om alle projectverantwoordelijken op elk moment inzicht te geven in hun budget en werkmiddelen, een hele uitdaging als je weet dat we gemiddeld een 20-tal lopende projectsubsidies hebben, met elk hun eigen manier van rapporteren...

De ambitie voor 2022 is voor elk project op elk ogenblik een volledig zicht te hebben op de middelen die al werden ingezet en het resterend budget

Als we elkaar volgend jaar terug spreken, waar heb je dan het meeste voldoening uit gehaald?

Succes zal er in mijn ogen uitzien als vanuit alle lagen in onze organisatie de mensen mij zien als een facilitator, diegene die dingen kan mogelijk maken – zolang ze bijdragen aan onze missie natuurlijk (lacht).

Ons menselijk kapitaal wil ik onder leiding van solide en opgeleide teamverantwoordelijken zien zodat we als organisatie de volgende uitdagingen kunnen aangaan. Het gaat dan over empowerment van die werknemers, zorgen dat ze de juiste opleidingen gevolgd hebben, de basis van projectmanagement in de vingers hebben, hun team goed kunnen coachen en oplossingsgericht denken.

En ik vind het ook belangrijk dat we onze boekhouding verder gaan automatiseren. Een doorgedreven analytische boekhouding zal een grotere toegevoegde waarde bieden aan het financieel beleid en beleidsbeslissingen beter kunnen ondersteunen.

Een bordje vol!

Misschien, maar ik zie het als een uijje begint met het meest zichtbare, de buitenste lagen eerst en je kan steeds dieper gaan. Stap voor stap, naar een goed draaiende en nog gezondere organisatie.

Toegankelijk én relevant voor elke doelgroep

Inclusief communiceren als wijkorganisatie

BYLINE ■ Maks zette van bij de opstart in 1999 enorm in op mond-aan-mondreclame, het werken met sleutelfiguren in de wijk en het verspreiden van affiches en folders in buurtwinkels en wijkorganisaties. We gingen ook op straat en praatte met buurtbewoners. De Kuregemwijk is onze thuis en daar gaan we voor. Vertel het verder.

Inclusieve communicatie is in de eerste plaats toegankelijk en relevant voor elke doelgroep. Daarom heeft Maks vzw, door de jaren heen een aparte kanalenstrategie ontwikkelt waarin het persoonlijk contact een centrale rol speelt.

Een groot deel van onze klanten uit Molenbeek en Kuregem ga je niet te pakken krijgen via enkel LinkedIn of Facebook. Moeilijk te bereiken doelgroepen moet je zelf gaan opzoeken.

Dankzij onze jarenlange ervaring en onze nabijheid hebben we een aanpak op maat ontwikkeld voor elk van onze doelgroepen. Het is hierbij belangrijk te weten dat bij Maks één doelgroep ook kan bestaan uit verschillende gemeenschappen. Iets waar we bij een aangepaste en inclusieve communicatiestrategie ook rekening moeten mee houden.

In de praktijk

Als er bijvoorbeeld een communicatie over een opleiding moet gebeuren zorgt de projectleider er samen met het grafisch bureau voor dat het juiste materiaal voorhanden is. Affiches, brochures en posters met een boodschap aangepast aan de doelgroep. We zorgen voor herkenbare foto's door ex-klanten uit te nodigen voor een fotosessie. Ze geven graag iets terug na een succesvolle opleiding. Wie zijn buur ziet op een folder heeft al snel meer interesse in de boodschap die erachter steekt.

We houden de taaldrempel laag. Aan de beelden voegen we enkel de noodzakelijke tekst toe. In korte zinnen met eenvoudig taalgebruik. De contactgegevens komen er duidelijk op te staan. Dat laatste is vaak wat hen tot hier brengt. Ons grafisch bureau is gespecialiseerd in het ontwerpen van communicatie voor laaggeletterde en anderstalige doelgroepen.

De hele buurt communiceert mee

Om de informatie over deze opleiding tot bij de eindklant te krijgen, gaan wij volop voor mond-aan-mond reclame. Met behulp van deze papieren informatiedragers komen we dus uit ons kot. Hierbij zijn onze belangrijkste kanalen: de klanten en hun gemeenschappen, de lokale middenstand, onze medewerkers en de lokale buurtorganisaties.

Onze klanten zullen niet aarzelen om binnen hun gemeenschap met onze foldertjes de boer op te gaan. Een mooi voorbeeld hiervan is onze Roma werking. Elke nieuwe klant kwam bij ons

■ De diversiteit van de populatie Anderlecht biedt mooie uitdagingen om inclusief te communiceren.

terecht via een kennis of een familielid binnen die gemeenschap.

We aarzelen niet om ook zelf "een wandeling" door de buurt te maken. Dat moet ook als je meerdere gemeenschappen wil kunnen bereiken. Onze consulenten hebben contacten met de lokale winkeliers en buurtorganisaties. Je ziet onze publiciteit dan ook regelmatig bij de lokale kruidenierszaak of andere vzw's zoals bv Medikuregem.

Wij gebruiken op ons drukwerk graag foto's van onze klanten om de herkenbaarheid bij ons doelpubliek te vergroten

Als kers op de taart vind je onze teams ook regelmatig terug op de lokale markten en evenementen. Deze uiterste persoonlijke aanpak trok al menig klant over de streep om een opleiding te volgen en zorgt ook voor heel wat zichtbaarheid.

In contact blijven met de buurtbewoners is een essentiële pijler binnen onze communicatiestrategie.

Inzetten op digitale interactie

Maks vzw heeft ook heel wat stakeholders die we wél digitaal kunnen bereiken. Daarom hebben we dit jaar sterk ingezet op social media en content. In eerste instantie om te informeren en het aanbod van Maks vzw bekend te maken bij organisaties, partners, sponsors, scholen en het grote publiek maar ook klanten die wel al over enige digitale vaardigheid beschikken.

Naast onze website kan je onze activiteiten vandaag terugvinden op LinkedIn & Facebook. Op onze instagram accounts kan je alles te weten komen over Maks jeugd en onze digibib en binnenkort ook het volledige aanbod van Maks vzw. Er gaat ook regelmatig een mailing de deur uit naar partners.

Met dit digitale ecosysteem willen we een zo ruim mogelijke doelgroep informeren maar ook werven. Zodat alle bovengenoemde doelgroepen weten waar Maks voor staat en hun weg naar ons zowel digitaal als analoog vinden.

Mooie toekomst voor onze digitale kanalen

We merken aan de cijfers van onze digitale kanalen dat er nog heel wat mogelijkheden zijn. Elke dag stijgt het aantal volgers en interactie. De analyse van deze cijfers leert ons dat het publiek

voornamelijk wil weten wie Maks is, welke opleidingen we geven en hoe wij digitale inclusie aanpakken.

Er is zeker nog ruimte om ons videokanaal Vimeo te optimaliseren naar partners en stakeholders toe. Deze bevat vandaag heel wat content dankzij onze kennis van Digital Storytelling. Wij geven hierin regelmatig training en gebruiken deze methode zodat onze diverse doelgroepen zelf hun verhaal kunnen vertellen. Het resultaat is een korte video die een persoonlijk verhaal vertelt.

Een hele krachtige toepassing hiervan is het gebruik van storytelling voor het maken van een video-CV. De rekruteerder wordt een 3-tal minuten meegenomen de wereld van de werkzoekende kandidaat en ontdekt zijn/haar persoonlijkheid, ervaringen en competenties. De drempel naar een job wordt een stuk lager dankzij de kracht van een persoonlijk verhaal.

Moeilijk gaat ook, Maks bewijst het

Succesvol communiceren met een moeilijk bereikbaar publiek blijft een uitdaging. Het vraagt een mix van persoonlijke contacten en digitale know-how. Onze volle klaslokalen en tevreden cursisten bewijzen wel dat deze aanpak werkt.

IN CIJFERS

+227%

bereik Facebook-pagina

+111%

bezoekers Facebook-pagina

+110%

vind-ik-leuks voor Facebook-pagina

Waar boekten we succes en wat kan beter?

Inzoomen op 2021

Maks deed dit jaar baanbrekend werk op verschillende vlakken.

Alfa digitaal?

Digitale vaardigheden bijspijkeren terwijl je leert lezen en schrijven. Dit is een nieuwe opdracht voor de lesgevers alfa. Zij doen op dit vlak baanbrekend werk. Oefeningen uploaden via je smartphone via een QR-code of mechanisch schrijven oefenen via een applicatie. Dit zijn maar enkele voorbeelden van de cursus Alfa-Digitaal. Experimenten die in het kader van ESF-Vlaanderen plaatsvinden en die zeer zeker een sneeuwbal effect kunnen genereren.

Een basistest voor digitale vaardigheden

Samen met drie andere openbare computerruimtes namen we deel aan een pilotproject van Bruxelles Formation. Laaggeschoolde werkzoekenden krijgen de kans om gedurende 1 maand intensief met de computer te leren werken. Op het einde van het traject gaan ze naar het

testcentrum van Bruxelles Formation voor het afleggen van de TOSA-test (Test On Software Applications). Het pilotproject kreeg een positieve evaluatie en Bruxelles Formation zet het verder en breidt uit.

Trek een werkgever over de streep met een video

Maks ontwikkelde een prototype voor een video-CV. De werkzoekende schittert en spreekt vol passie over zijn talenten en know-how. Hij is de held in de film en trekt zo de werkgever over de streep. Na 10 jaar uitproberen en reflecteren over de methode, is dit nu een succesverhaal. De sollicitant gaat de baan op met het CV en het lukt in 60 % van de gevallen om een job te pakken te krijgen. Het is tijd om de stakeholders te overtuigen.

Syrische Doms vragen veel omkadering

De werking met Syrische Doms startte als een diesel maar loopt nu als een trein. De belangrijkste hulpvragen van deze groep gaan over huisvesting en de inschrijving in de gemeente. Er is ook veel vraag naar alfabetisering. Het is een zeer zwakke groep die veel omkadering vraagt maar de hulp is echt broodnodig om te verhinde-

ren dat deze bevolkingsgroep nog meer marginaliseert.

Waar moeten we echt wel stappen vooruit zetten?

De administratieve opvolging van de projecten kan beslist beter. De dienstverlening naar onze verschillende doelgroepen is kwaliteitsvol en onze klanten zijn tevreden. Maar onze medewerkers zijn zo gefocust op de klanten, dat ze vergeten dat hun administratie ook in orde moet zijn en dat het onderhouden van contacten met de stakeholders zeker even efficiënt moet. Daarom hebben we een nieuwe teambouwer Administratie aangetrokken die hier haar ervaren schouders zal onderzetten.

Professionalisering van de organisatie

Er werd een grote oefening gedaan om de verschillende functies beter op mekaar en op de noden van de organisatie af te stemmen, wat zich concreet heeft vertaald in functiebeschrijvingen. Maar we zijn er nog niet. Personeelstevredenheid, initiatief, zin voor verantwoordelijkheid en tweerichtingsevaluatie zijn nog niet helemaal op punt. Een blijvend aandachtspunt voor 2022.

We hoopten in 2021 op een structurele erkenning van de computerruimtes, maar dit werd weer aan de kant geschoven
VERONIQUE DE LEENER
Directeur

Een nieuwe uitdaging: het circulatieplan

Het grafisch bureau van Maks heeft zwaar geleden onder de Coronacrisis. Evenementen zijn afgelast en de bijbehorende communicatie ging dus niet door. Er is een nieuw elan nodig om de klanten terug te contacteren en nieuwe projecten op te starten. Maar er is zeker een hele nieuwe uitdaging: Kuregem wordt autoluw in de zomer van 2022 en het grafisch bureau gaat hiervoor de communicatie doen. We hebben er zin in.

Waar gaan we naar toe?

Professionalisering van de werking, een sterk teambouwersteam en het leerbeleid optimaliseren. Wij proberen aan kwaliteitsmanagement te doen. Maar op lange termijn denken en een beleidsplan maken kan pas als je een structurele erkenning in het vooruitzicht hebt. We hoopten in 2021 op een structurele erkenning van de openbare computerruimtes maar dit punt werd nog maar eens aan de kant geschoven door de Brusselse overheid. We kunnen het alleen maar nog eens benadrukken. Er gaat veel energie verloren in het steeds maar zoeken naar project-subsidies. Energie die we beter in Brussel en onze doelgroep kunnen steken.

MET DANK AAN ONZE PARTNERS

MAKS JEUGD

Georges Moreaustraat 110
1070 Anderlecht

02 520 36 71
info@maksvzw.org
www.maksvzw.org

MAKS VOLWASSENEN

Jorezstraat 21
Georges Moreaustraat 36 & 110
1070 Anderlecht

Mommaertsstraat 22
1080 Molenbeek

02 520 78 46
info@maksvzw.org
www.maksvzw.org

MAKS GRAFISCH BUREAU

Georges Moreaustraat 110
1070 Anderlecht

02 555 09 94
grafischbureau@maksvzw.org
grafischbureau.maksvzw.org

REALISATIE JAARVERSLAG

Het volledige team van Maks vzw